

Den næste sag på dagsordenen var:

32) Forespørgsel nr. F 19:

Forespørgsel til indenrigs- og sundhedsministeren, socialministeren og undervisningsministeren:

»Hvilke initiativer vil regeringen tage i forhold til den løse danske alkoholkultur og særligt i forhold til børnenes og de helt unges alt for tidlige alkoholdebut og alt for store alkoholforbrug, som beskrevet i regeringens redegørelse om unge og alkohol?«.

Af Jørgen Winther (V), Else Theill Sørensen (KF) og Birthe Skaarup (DF).

(Forespørgslen anmeldt 31/10 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 6/11 2003).

Kl. 16.05

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om de forventede forslag til vedtagelse under forespørgselsdebatten udsættes til i morgen eftermiddag efter finanslovdebatten, fredag den 12. december 2003.

De, der ønsker at forlade salen, bedes forlade den i stilhed. Vi går i gang med forhandlingerne. Jeg giver ordet til ordføreren for forespørgerne, fru Else Theill Sørensen.

Begrundelse

Else Theill Sørensen (KF):

Når de tre partier, Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti har rejst denne forespørgsel til hele tre ministre, så er det, fordi vi mener, at det er så umådelig vigtigt til stadighed at minde os selv her i Folketinget og alle i det danske samfund, som har med børn og unge at gøre, om, at den alkoholkultur, der er blandt børn og unge i dag, både er et stort sundhedsproblem og et stort socialt problem.

Jeg vil ikke begrunde forespørgslen med mange flere ord, men sige, at vi ser frem til en god debat om et vigtigt emne.

Besvarelse

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg vil gerne starte med at takke Folketingets partier og jo i sagens natur i særlig grad Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti for at rejse denne forespørgsel om, hvilke initiativer rege-

ringen vil tage i forhold til den løse, man kunne måske endda sige slappe danske alkoholkultur, særlig i forhold til børnene, særlig i forhold til de unge.

Jeg tror, at det med alkoholkultur fortjener et par ord med på vejen. For vi kommer jo ikke uden om, at alkohol spiller en stor rolle i vores kultur. Der serveres alkohol til dåben, til konfirmationen, til brylluppet, og når vi dør, drikkes der gravøl. Alkohol er en integreret del af mange sociale begivenheder, fester, som f.eks. – helt højaktuelt – julefrokosterne. Og hvad er nytårs-aften uden en flaske champagne? Alkohol er blevet en naturlig del af vores kultur. Samtidig lever vi også i en tid, hvor vi på én og samme tid, kan man sige, værner om en nordisk alkoholkultur, der vel skriver sig helt tilbage til vikingetiden, samtidig med at vi har adopteret en vinkultur fra Middelhavsområdet. Så nu drikkes der ikke bare mjød til de store fester, nu drikkes der også vin til hverdag.

Derfor er der sådan set brug for at få hanket op i hele det her spørgsmål omkring kultur og holdninger. For vi må se i øjnene, at nyder man ikke alkohol med måde, så kan alkohol være en trussel mod vores sundhed og en årsag til vold, kriminalitet og ulykker og ikke mindst til store sociale problemer.

Det er sådan i dag, at ca. en halv million danskere drikker mere end de anbefalede 21 genstande om ugen for mænd og 14 for kvinder. Omkring 200.000 er decideret alkoholfæhængige. Alkohol koster mindst 2.500 danskere livet om året, og det koster samfundet omkring 10 mia. kr. om året. Der er altså al mulig grund til at stille spørgsmål til dele af vores alkoholkultur, måske særlig i dag, hvor der kan være tendenser til, at vi oplever en opsplnitning i voksnes og børns alkoholkultur. Der er for mig at se stor forskel på at nyde en god flaske vin i venners lag og så i en meget ung alder at tulle den ene vodkanisse efter den anden i sig for at blive fuld hver weekend.

Det er en stor udfordring, og det er en kulturel udfordring, og det er jo ikke en, man bare ændrer ved at vedtage en lov. Der er i virkeligheden en meget større opgave, det er et fælles projekt, der dybest set handler om at flytte holdningsmæssige grænser.

Regeringen og Folketinget har et ansvar for at sikre de rigtige rammer for at styrke en sund alkoholkultur. Det kan vi gøre på flere måder. Vi kan f.eks. regulere på børns adgang til alkohol i forskellige situationer. Men her ved vi jo, at det

mindst lige så meget handler om de signaler, vi sender om, hvad der er acceptabelt, som det handler om reglerne i sig selv.

Det er en vanskelig opgave. Det kan vi lige så godt se i øjnene, men det er ikke en umulig opgave. Det har vi håndfaste beviser på.

I løbet af de sidste årtier er der sket en væsentlig og meget positiv ændring i alkoholkulturen på arbejdsmarkedet. Flere og flere arbejdspladser er blevet helt alkoholfri eller har fået klare og restriktive regler for omgang med alkohol i arbejdstiden.

Kl. 16.10

En undersøgelse fra sidste år, 2002, viste, at ca. 72 pct. af danske arbejdspladser med mere end 10 ansatte havde en alkoholpolitik. Det betyder ikke nødvendigvis, at alle disse arbejdspladser er alkoholfri, men det betyder, at der bevidst er taget stilling til, hvordan man håndterer spørgsmålet om alkohol på arbejdspladsen.

Regeringen vil gerne bidrage til, at arbejdspladsen i endnu højere grad bruges som sundhedsfremmende arena bl.a. på alkoholområdet. Derfor er der etableret en pulje på 2 mio. kr. til sundhedsfremmende partnerskaber på arbejdspladsen. Netop denne udvikling på arbejdsmarkedet med stadig flere virksomheder, der tager et ansvar for at flytte holdninger, er et godt eksempel på, at man kan lave nogle fælles spilleregler i forhold til et u hensigtsmæssigt alkoholforbrug.

Desværre, må man så sige, har udbredelsen af alkoholpolitikker på arbejdsmarkedet ikke sat sig spor i det samlede alkoholforbrug i Danmark. Det har stort set været uændret siden slutningen af 1960'erne, dvs. ca. 11½ l ren alkohol pr. voksen pr. år. For der er nemlig sket den markante udvikling, at forbruget er flyttet fra arbejdstiden til fritiden, til hjemmene og til fritidsaktiviteterne. Det er en udvikling, som bestemt ikke gør udfordringen med at ændre de dårlige dele af vores alkoholkultur mindre.

Der er derfor mere end nogen sinde behov for en fælles indsats, hvor det enkelte menneske står i centrum som forælder og som ansvarlig voksen, som leder inden for ungdomsverdenen, idrætslivet, spejderbevægelsen, eller hvad det nu måtte være, som arrangører af begivenheder f.eks. festivaler eller sportsarrangementer eller som markedsføringsdirektør i et pengeinstitut, som pludselig ser et perspektiv i at koble markedsføring af banken og unges alkoholfritidsaktiviteter sammen.

Vi skal sådan set have fat i hver enkelt af os, for alle har et bidrag at yde. Det gælder som enkeltpersoner, at vi må tage et ansvar, og det gælder også de fællesskaber, vi indgår i, f.eks. kommunerne. Jeg tænker her bl.a. på, at kommunerne har ansvaret for tildeling af spiritusbevillinger til restauratører, diskoteker m.v. Jeg tænker på, at kommunerne kan fastlægge de overordnede rammer for anvendelsen af de kommunale faciliteter. Jeg tænker på, at kommunerne kan tilskynde til alkoholpolitikker i deres ungdomsklubber, ungdomsskoler med videre. Jeg tænker på, at kommunerne kan kvalificere det relevante frontpersonale til at handle, når de får fornemmelse af et omsorgssvigt over for et barn på grund af alkoholmisbrug hos forældrene.

At udviklingen i alkoholkulturen også er til at ændre for vores børn og de unge, er der heldigvis også tegn på. Nye, dugfriske undersøgelser viser nemlig, at børn er begyndt at drikke senere, og at de drikker lidt mindre ad gangen. Det viser, at det nytter at blive ved med at debattere emnet og at sætte fokus på det ansvar, der påhviler os alle. Det har vi jo bl.a. gjort gennem de seneste års uge 40-kampanjer, hvor der har været fokus ikke bare på voksnes forbrug og genstandsgrensene – de 21 og 14 – men også de seneste par år på voksnes ansvar over for børn og unges brug af alkohol.

De unges alkoholvaner skabes jo i samspil mellem forældrenes opdragelse, forældrenes egne alkoholvaner, kommeraterne, skolen, foreningslivet, alkoholproducenterne, detailhandelen og mange andre. Alle har et ansvar. Men det er også lysende klart for mig, at ansvaret først og fremmest ligger hos forældrene, fordi de er tættest på deres børn, og derfor er de også de nærmeste til at påvirke.

Forældre kan påvirke deres børns forbrug ved at tale om alkoholens negative sider og ved at sætte grænser for, hvornår og i hvilke sammenhænge deres børn må drikke alkohol. Samtidig må vi forældre også indse, at vores egne vaner smitter af på vores børn og unge.

Vi ved f.eks., at børn af forældre med et regelmæssigt alkoholforbrug har en tidligere alkoholdebut end andre børn. Vi ved også, at forældrenes forbrug har betydning for, hvor meget børnene drikker. Derfor er det vigtigt – og det kan man ikke lovgive om, men derfor er det ikke desto mindre vigtigt – at forældre ser med kritiske øjne på deres eget alkoholforbrug og er sig deres ansvar som rollemodeller bevidst.

Kl. 16.15

Næst efter forældrene, næst efter familien, ja, så er skolen jo det miljø, hvor børnene færdes mest. Det giver skolen et særligt ansvar, fordi skolen ud over at undervise eleverne er med til at sætte regler og danne de normer, børnene lever efter også i fritiden. I undervisningen får eleverne kendskab til de forskellige faktorer, der påvirker vores sundhed, herunder også, hvordan livsstil og levevilkår har indflydelse på sundheden.

Det er vigtigt, at eleverne diskuterer disse problemstillinger og bliver bedre til selv at sige til og navnlig sige fra i forhold til alkohol. Det sker bl.a. ved, at eleverne lærer om alkohols virkninger, f.eks. begyndende misbrug og uønsket sex. Det sker bl.a. inden for rammerne af biologiundervisningen og i det obligatoriske emne sundheds- og seksualundervisning samt familiekundskab.

Sundhedsstyrelsen har tidligere gennemført en kampagne: »Børn og unge drikker mere, end du tror«. Kampagnen var rettet mod forældre til børn i 5. klasse, lærere og skolebestyrelser. Den bestod dels af en opfordring til at formulere alkoholpolitik på den enkelte skole og dels til, at forældrene laver aftaler internt i børnenes klasser. Kampagnen var en succes, og den sætter dermed også nogle pejlemærker for, hvordan vi skal håndtere udfordringen her. På seks ud af ti skoler er der formuleret en alkoholpolitik. På langt de fleste skoler betyder det, at eleverne ikke må drikke alkohol på skolens område på noget tidspunkt, uanset hvor gamle de er og hvilket klassetrin de går på.

Regeringen ser meget gerne, at endnu flere skoler går aktivt ind i arbejdet med at formulere en alkoholpolitik. Skolen er jo også et samlingssted for forældrene. Det er jo omkring vores børns klasse, at vi kan mødes og lave de fælles aftaler om vores børns brug af alkohol f.eks. i forbindelse med private fester, som er et rygstød til den individuelle forælderrolle. På næsten seks ud af ti skoler er der nu indført sådanne forældreaftaler på klasseniveau. Sundhedsstyrelsen vil gentage kampagnen i løbet af de næste par måneder. Det giver os et klart signal om, at skolen er en konstruktiv medspiller på dette område, og det bør skolen fortsætte med at være.

Når eleverne forlader folkeskolen, er de i gennemsnit 16 år. Med folkeskolen forlader man, kan man sige, børnelivet og går entydigt ind i ungdomslivet. Og derfor ser regeringen lovforslaget, vi skal behandle senere i dag, om en 16-års-aldersgrænse for salg af alkohol og tobak

som et væsentligt bidrag til at få markeret en skarpere grænse mellem børnekultur på den ene side og ungdoms- og voksenkultur på den anden side.

Børnekulturen skal være helt fri for rusmidler, hvad enten der er tale om øl, vin, spiritus eller cigaretter. Og for ungdomskulturen skal målet være et lavere forbrug af rusmidler.

En sådan ændret aldersgrænse på 16 år lægger op til, at butikbranchen kan vise, at den er sig sit ansvar bevidst. Branchen har selv bedt om at få et legitimationskort til de unge, så den kan kontrollere de unges alder. Nu giver vi mulighed for at få skabt et sådant kort, og dermed får branchen altså også mulighed for at hindre, at unge under 16 år køber alkohol. Der er lagt op til markante bøder til de butiksejere og butiksansatte, som vælger ikke at overholde aldersgrænsen.

Så også her er der lagt op til et sporskifte, og jeg har en stærk forventning om, at branchen vil være sig sit ansvar bevidst. Hvis ikke det lige var, fordi formiddagens program trak lidt længe ud, så skulle jeg faktisk nu her kl. 17 have et møde med detailhandelen for at diskutere denne fælles udfordring, som jeg har en klar oplevelse af, at den organiserede del af detailhandelen er parat til at tage på sig.

Alkoholbranchen bruger hvert år millioner af kroner på at påvirke vores forbrug. Branchens markedsføring er underlagt en frivillig aftale om markedsføring af alkoholholdige drikkevarer. Retningslinjerne siger, at markedsføringen ikke må rette sig mod børn og unge. Alligevel er der desværre mange og gentagne eksempler på grænsesøgende, grænseoverskridende adfærd fra brancherne med det, man kunne kalde unge og aggressive kampagner.

Det gælder især i forhold til de såkaldte alkoholsodavand, et produkt, som på ganske få år har fået meget stor udbredelse specielt blandt de unge piger. Det er et område, som jeg vil følge nøje, og hvor jeg vil være parat til at stramme op på markedsføringsreglerne, hvis det bliver nødvendigt.

Kl. 16.20

Også her er der derfor brug for at sende et meget klart og meget entydigt signal både til alkoholbranchen og til detailhandelen. Vi vil have, at der skal være respekt omkring de regler, der i fællesskab er formuleret. Det er sagt som en slags sidste advarsel.

Også andre voksne har et ansvar for at påvirke alkoholkulturen og børns og unges alkohol-

vaner. Jeg har nævnt folkeskolerne som et oplagt sted for at formulere alkoholpolitik. Det gælder naturligvis også for ungdomsuddannelserne, hvor et øget fokus på skolens festkultur og indførelsen af en egentlig rusmiddelpolitik kan være med til at påvirke de unge.

I foråret igangsatte Sundhedsstyrelsen projektet »Festkultur og rusmiddelpolitik i gymnasieskolen«. Resultaterne fra projektet skal danne grundlag for en opfordring til alle gymnasier om at gennemføre en rusmiddelpolitik. Et sådant skærpet fokus på rusmidler er også nødvendigt på andre ungdomsuddannelser, i ungdomsklubber, idrætsforeninger og andre steder, hvor unge færdes. Også ejere og ansatte i barer og på diskoteker og lignende har et ansvar for at mindske de unges forbrug og hindre udskænkning til de mindreårige.

Regeringen prioriterer opgøret med en for slap alkoholkultur højt, men der er ingen hurtige eller enkle løsninger. Tværtimod er der brug for en langsigtet og vedholdende indsats. Som en del af dette vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet i løbet af foråret komme med et udspil til den fremtidige indsats over for børns og unges tidlige alkoholdebut.

Jeg har i dag talt meget om ansvar, og det er da også regeringens grundholdning, at den enkelte i højere grad skal tage ansvar for sit eget og måske i den her sammenhæng i særlig grad sine nærmestes liv. Men jeg håber også, at jeg har gjort klart, at der særlig i forhold til børn og unge er behov for en større fælles ansvarlighed.

Vi skal alle i de fællesskaber, vi nu indgår i, hvad enten de er meget formelle, offentlige eller er vitale fællesskaber ude i civilsamfundet, påtage os et medansvar for de børn og unge, som færdes derude, og de alkoholvaner, de udvikler. Vi skal sætte grænser, og vi skal kere os om børns og unges alkoholvaner og om hinandens.

Jeg mener og håber og tror på, at debatten her i dag kan være et sådant bidrag til at sætte grænser, ved at Folketinget i fællesskab sender et entydigt signal til omverdenen om, at her har vi altså et fælles stort samfundsproblem, som ikke kan løses via puljer eller lovgivning, men som alene kan løses, hvis vi formår i fællesskab at flytte nogle holdningsmæssige grænser.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hermed har vi konstateret, at indenrigs- og sundhedsministeren også har dækket undervisningsministerens område. Så giver jeg ordet til socialministeren.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Som indenrigs- og sundhedsministeren redegjorde for, har de unge i dag et stort forbrug af alkohol. En tidlig alkoholdebut betyder også, at de unge drikker mere. Jeg finder det derfor glædeligt, at ministeren har fremsat et lovforslag om at hæve aldersgrænsen for køb af alkohol i butikker til 16 år. I mine øjne er en tidlig alkoholdebut og et stort alkoholforbrug et særligt problem i forhold til udviklingen af de unges sociale kompetencer.

For mig er et godt ungdomsliv en periode, hvor man ruster sig til voksenlivet tæt forbundet med, at man udvikler sine sociale kompetencer. Til det gode ungdomsliv hører derfor at have kontrol over sit alkoholforbrug og undgå misbrug. Mange unge drikker for at komme deres egen generthed til livs og for at kunne styrke deres selvtillid og blive en accepteret del af et fællesskab. Unge med gode sociale kompetencer har ikke brug for alkohol for at kunne omgås andre unge kammerater og kommende kærestes eller for at håndtere andre sociale situationer på en god måde.

Gode sociale kompetencer handler også om at kende egne grænser og kunne sige fra over for bevidstløst druk. Det er de sociale kompetencer, der er adgangsbilletten til fællesskabet og ikke et stort alkoholforbrug.

En række undersøgelser viser, at forbruget blandt de unge har været markant stigende de sidste 20 år. Og det er ikke sjældent, at man i medierne hører grufulde historier, der er forbundet med børns og unges forbrug af alkohol.

Kl. 16.25

For at nedbringe forbruget tror jeg, at der er brug for, at forældrene tager deres ansvar alvorligt. Forældrene skal tage et ansvar for deres børns omgang med alkohol. Forældrene har et ansvar, hvis deres børn drikker for meget og for tidligt; det skal der ikke herske tvivl om.

Der eksisterer en udbredt misforståelse om, at det er godt at lære børnene at drikke sig fulde derhjemme. Det synes jeg ikke er tilrådeligt. Børn, der har lært at drikke hjemmefra, drikker generelt mere end andre børn.

Jeg tror, at mange forældre er bange for at sætte grænser for deres børn. De undrer sig, når deres 13-årige børn går til fest med en stor pose øl, men de tager ikke konflikten.

Børnerådet har netop afholdt deres årsmøde, og i år var temaet unge og alkohol. Årsmødet var arrangeret sådan, at halvdelen af deltagerne var unge i alderen 14-17 år, og den anden halv-

del var voksne, der arbejder med unge. En vigtig pointe, der kom ud af dette møde, var, at de unge selv efterlyser, at deres forældre i højere grad engagerer sig i deres liv og meget gerne melder ud, hvad deres holdning til de unges alkoholforbrug er.

De unge ser det ikke som en gene, at forældrene blander sig og står ved, at de er forældre og har et ansvar. Det betyder ikke, at forældrene skal diktere den unges liv, men mange af de unge savner faktisk samtalen og udmeldingerne fra forældrene. Hvis ikke forældrene fungerer som rollemodeller og sætter nogle grænser for deres børns omgang med alkohol, kan problemet let vokse.

Et meget stort forbrug af alkohol er ikke alene et problem for barnets eller den unges sundhed, det kan let medføre andre alvorlige problemer. Under stor påvirkning af alkohol kan den unge let blive involveret i alvorlige sager såsom hærværk, drukneulykker, voldssager, seksuelt misbrug og kriminalitet. Der er derfor meget vigtigt, at forældrene tager deres ansvar alvorligt på dette område og præger deres børns holdning til alkohol.

Men forældrenes ansvar står selvfølgelig ikke alene. Det er åbenlyst, at øvrige voksne såsom skolelærere, fodboldtrænere og alle de andre voksne, der er i de unges liv, også har et ansvar.

Men det er naturligvis også sådan, at der er nogle familier og unge, hos hvem forbruget og de øvrige sociale problemer har vokset sig så store, at der skal en mere direkte støtte til for at begrænse alkoholforbruget og de alvorlige konsekvenser, et misbrug medfører.

I forhold til at bryde den negative sociale arv er det helt afgørende, at der bliver taget hånd om både den, der drikker, og de pårørende til den, der drikker. Sociale problemer for den pårørende til den, der drikker, har et meget stort omfang i Danmark, faktisk et alt for stort omfang.

I Danmark har 60.000 børn en far eller en mor, som har været indlagt på sygehus med en alkoholrelateret lidelse. Alkoholmisbrug kan have katastrofale konsekvenser for de børn, der vokser op i familier, hvor en eller flere af forældrene har et alkoholmisbrug. Børnene kan opleve vold i hjemmet, pinlige episoder i forhold til legekamrater, og de må måske anbringes uden for hjemmet. Det har først og fremmest nogle store menneskelige omkostninger for barnet og den øvrige familie, men det har også nogle væsentlige omkostninger for samfundet.

Derfor vil regeringen styrke indsatsen for de ramte familier, og jeg kan nævne en række konkrete initiativer. I forbindelse med satspuljeaftalen for 2003 blev det besluttet, at indsatsen for misbrugsfamilier skal styrkes, sådan at misbrugsfamilier får netop den hjælp, de har brug for.

Det er kommunernes ansvar at give støtte til et truet barn, men da mange forældre med alkoholproblemer ikke nødvendigvis er sociale klienter, vil socialforvaltningen ikke kende til børnene og deres vantrivsel.

En undersøgelse af alkoholbehandlingsklientellet på Fyn viser, at 40 pct. af klienterne selv er vokset op i familier med alkoholmisbrug. Det er derfor uhyre vigtigt, at denne risikogruppe opdages, og at der gives en særlig indsats til den gruppe af børn, hvis vi skal bryde med den negative sociale arv.

Derfor er det så vigtigt, at der kommer en større sammenhæng i indsatsen, en sammenhæng mellem de forskellige systemer, primært sundhedssystemet og det sociale system. Derfor blev der i 2003 også afsat penge til at styrke en systematisk udredning af børns forhold i misbrugsfamilier, sådan at børnene ikke tabes på gulvet, men i stedet kan få tilbudt den rigtige støtte og eventuelt behandling.

Kl. 16.30

I forbindelse med satspuljeforliget for 2004 blev det aftalt at afsætte 80 mio. kr. til en styrkelse af det tværfaglige samarbejde. Aftalen indebærer bl.a. et styrket fokus på børn i misbrugsfamilier og flere tilbud til børnene og de unge om samtalegrupper.

Jeg vil også godt nævne, at der er en række gode foregangseksempler i kommuner og amter. F.eks. gennemføres der i øjeblikket et modelprojekt i Fyns Amt med fokus på børn i misbrugsfamilier og det tværfaglige samarbejde i forvaltningerne. Resultaterne af projektet har været gode, og der har tidligere i år været udsendt materiale til alle landets kommuner og amter som inspiration til et bedre tværfagligt samarbejde.

Yderligere er der givet støtte til en række projekter, som støtter familienetværk i forhold til de berørte familier. Af konkrete projekter kan nævnes Landsforeningen Lænkens projekt om familiekurser og familienetværk i Lænken, der går ud på at knytte den enkelte alkoholramte familie sammen i en form for fællesskab, der bygger på positive oplevelser.

Endelig har Videnscenter om Alkohol oplyst, at der i kommunerne er voksende interesse for

at gøre en indsats for børn i alkoholfamilier. De forskellige indsatser er ikke alene vigtige for de ramte børns trivsel i hverdagen, men kan på lang sigt også være en vigtig faktor i forhold til at bryde den negative arv, en opgave, som regeringen tager meget alvorligt.

Forhandling

Jørgen Winther (V):

Venstre føler, at det er en væsentlig og vigtig debat, vi er i gang med her. Jeg har egentlig personlig en fornemmelse af og en forventning om, at vi på tværs af partier er nogenlunde enige om de overordnede mål her.

Jeg tror, vi er enige om, at vi skal koncentrere os om, at vi har en børnekultur, der er fri for alkohol, og så kommer vi over i en ungdomskultur, hvor det er vigtigt, at de unge får en vis god fornemmelse for alkohol og en begrænset indtagelse af alkohol. Kan vi få sendt sådan et signal her fra Folketinget om, at det ikke er godt for børn og unge under 16 år at drikke alkohol, så vil det være meget, meget godt.

Jeg er selvfølgelig meget enig i det, som begge ministrene har sagt, og jeg vil også gerne pointere, at der er omkring 200.000 mennesker i Danmark, der er alkoholfafhængige. Det er et fantastisk stort tal, og ikke nok med det, det er også sådan, at hver enkelt alkoholfafhængige alkoholmisbruger ofte har nogle pårørende, som er dybt involverede i det. Dermed er der altså mulighed for mange familietragedier, og der er masser af eksempler på, hvad et misbrug af alkohol kan medføre.

Det kan gå ud over børnene, de kan blive udsat for vold, og der kan være vold i ægteskabet. Det mere somatiske, de mere legemlige følger er, at man kan få skrumpeliver, man kan få psykisk reduktion, intellektuel reduktion, og man kan få mange, mange andre sygdomme, som jeg ikke vil komme ind på her.

Vi tager denne her debat meget alvorligt, og især er det vigtigt, at vi får begrænset de unges alkoholvaner. Vi er tre partier, der i fællesskab har lavet et forslag til vedtagelse, og det vil jeg med formandens tilladelse gerne have lov til at læse op.

Jeg vil derfor på vegne af Venstre, Dansk Folkeparti og De Konservative fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget anser børn og unges tidlige alkoholdebut og for store alkoholforbrug for en af de største sundhedsmæssige udfordringer.

Folketinget opfordrer

- voksne, særlig forældre, til at bidrage til at udskyde børns alkoholdebut og nedsætte unges alkoholforbrug gennem udvikling af en sundere alkoholkultur,
- alkoholbranchen til ansvarlig markedsføring, særlig i forhold til børn og unge,
- uddannelsesinstitutioner m.v. til at oplyse eleverne om risiciene ved et tidligt og stort alkoholforbrug og at indføre regler for unges omgang med alkohol på uddannelsesinstitutionerne,
- kommunerne til at bidrage til udvikling af en sundere alkoholkultur og
- Sundhedsstyrelsen til fortsat at oplyse befolkningen om de negative konsekvenser ved et stort alkoholforbrug samt medvirke til at udvikle alkoholpolitikker på uddannelsesinstitutioner, arbejdspladser, foreningslivet m.v.

Folketinget støtter regeringens initiativer om bl.a. en højere aldersgrænse for butikssalg af alkohol, og at regeringen til foråret vil komme med et udspil til den fremtidige indsats over for børns tidlige alkoholdebut.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 38).

Kl. 16.35

Jeg kan se på den gule lampe, at det var heldigt, jeg begyndte så tidligt på forslaget til vedtagelse, for ellers var der ikke så meget plads til det.

Jeg håber på en god debat.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Det er jo svært at følge med i 145 ord, og der kan siges meget med 145 ord, men jeg vil godt stille et meget konkret spørgsmål: Hvad er en sund alkoholkultur for noget? Jeg kan ikke se ret meget sundt i det.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Hr. Jørgen Winther talte en del om signaler, som vi sender, at det er vigtigt, hvilke signaler vi sen-

der, og det er jeg helt enig i. Men mener hr. Jørgen Winther ikke, det er lidt forvirrende signaler, man sender, når man siger, at antallet af stofbrugere af alkohol skal ned, man siger, at unges forbrug skal nedbringes, og at alkoholforbruget hos børn skal fjernes helt, samtidig med at man sætter afgiften ned på alkohol? Skatteministeriet har regnet ud, at danskernes forbrug af alkohol vil stige med 17 pct.

Hr. Jørgen Winther opremsede jo også skaderne, sygdommene osv., og hr. Jørgen Winther ved sikkert også, at der er direkte proportionalitet mellem forbrugets størrelse og alkoholskadernes omfang.

Synes hr. Jørgen Winther ikke, der er lidt forvirrende signaler i det her?

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Først til ordføreren for Socialdemokratiet, hr. Poul Qvist Jørgensen: Der står altså en *sundere* alkoholkultur og ikke sund. Man kan altid gøre noget sundere. Hvis man tidligere har drukket relativt meget, og man begynder at drikke relativt mindre, så er det en *sundere* kultur. Ellers er jeg da enig i, at der ikke findes nogen sund alkoholkultur for helt unge.

Så vil jeg da også samtidig sige, at bliver man lidt ældre, kommer op i hr. Poul Qvist Jørgensens og min alder, så er alkohol jo relativt sundt, altså et eller to glas rødvin om dagen har rigtig mange forebyggende egenskaber, hvad angår hjertesygdomme og meget andet. Rødvin hver dag kan faktisk være meget godt til at forebygge hjertesygdomme, men for meget rødvin om dagen er ikke en god medicin, og det er den balance, som vi jo skal finde ud af i fællesskab.

Fru Tove Videbæk stillede et fornuftigt spørgsmål – også et fornuftigt spørgsmål, selvfølgelig – om alkoholforbruget nu ikke bliver større, når afgiften bliver sat ned. Der kan jeg sige, at jeg har forberedt mig på svaret, og jeg har fundet ud af, at tager man samtlige europæiske lande, så ligger Danmark stadig blandt de fem lande i Europa, der har den højeste afgift på alkohol.

Kl. 16.40

Så vi ligger altså stadig væk relativt højt, men der er ingen tvivl om, at jo lavere priserne bliver på alkohol, desto mere vil man selvfølgelig drikke. Men jeg tror ikke, der er en direkte proportionalitet, således at sætter man det 20 pct. ned, så drikkes der 20 pct. mere. Der er også en vis elasticitet inden for dette område.

Alt i alt tror jeg nok, vi er enige om, at det gælder om, at de unge får en fornuftig oplysning, og at forældrene har et kæmpe stort ansvar for, at de kommer til at drikke så lidt som muligt, men alligevel får mulighed for at have en sund indstilling til alkohol. En lille smule alkohol til unge er ikke noget, Venstre tager afstand fra, men for meget alkohol til unge tager vi meget kraftigt afstand fra.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Jeg havde lige et lille spørgsmål mere til hr. Jørgen Winther, og det er vedrørende markedsføring. Der står i det her forslag til vedtagelse, at alkoholbranchen skal gøres ansvarlig for markedsføring over for børn og unge. Hvordan vil man gøre det? Hvordan vil man holde alkoholbranchen ansvarlig? Hvordan vil man kontrollere det? Hvad mener man f.eks. om det her med, at alkoholsodavand stilles op sammen med slik og andre sodavand? Jeg har fotos, hvor man kan se, at det foregår sådan.

Hvordan vil man holde alkoholbranchen ansvarlig for markedsføringen af f.eks. sprutterier i Løkken? Jeg har fået flere breve fra borgere i Løkken, som jeg ikke i forvejen kender, og jeg ikke ved, hvilket parti de hører til, men de er ulykkelige over, hvad der sker i Løkken, og mener, at deres by er ved at falde fra hinanden. Hvordan vil man gøre alkoholbranchen ansvarlig for sådan en markedsføring?

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Det vil jeg gerne svare på. Det er sådan, at vort minister på området, indenrigs- og sundhedsministeren, har været meget aktiv her og har haft flere møder med brancheforeningerne og prøver via en dialog at få dem til at have en ansvarlig markedsføring, og det er der sandelig også behov for, for jeg er helt enig med fru Tove Videbæk i, at det er uansvarligt, at sådan nogle alkoholsodavand kan stå lige ved kassen, så man næsten kan tro, at det er sodavand.

Jeg har også gjort en lille personlig erfaring: Jeg spadserer som regel fra Christiansborg om aftenen og hjem til min lejlighed på Frederiksberg, og der kom jeg en aften forbi Forum, hvor der havde været en ungdomskoncert. Da jeg kom hen på fortovet der, så jeg, at det flød med disse tomme flasker fra alkoholsodavand i en sådan grad, at jeg ikke forestillede mig, at man kunne drikke så mange til bare en enkelt kon-

cert. Desværre er det jo også sådan, at det især er de helt unge piger, der drikker mange af disse alkoholsodavand; det er der lavet markedsundersøgelser af.

Men jeg vil altså gerne sige, at ministeren gør en stor indsats her og skulle jo egentlig også have mødt branchen nu i eftermiddag, hvis vi ikke havde haft debatten her, med henblik på at få nogle fornuftige aftaler.

Jeg glædede mig også meget over at høre ministerens tale. Der blev sagt direkte »en sidste advarsel«. Hvis branchen ikke snart opfatter det her signal fra politikere på tværs af partierne om, at vi synes, det er på grænsen af det uetiske, jamen så er den – hvad er det, man siger? – tone-døv.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Når nu hr. Jørgen Winther sådan havde svært ved at bakke sig vej forbi Forum på Rosenørns Allé, så kunne det jo være fristende at spørge hr. Jørgen Winther, om ikke han herefter vil sørge for, at hans parti går helt ind for en udvidelse af pantsystemet, således at man kunne få indløst disse mange flasker.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Det ligger i udkanten af området, men hr. Jørgen Winther.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Jeg kan berolige formanden. Jeg har et princip i politik, og det er, at jeg kun vil udtale mig om det, jeg ved noget om, og det der kan jeg ikke svare på.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Så får hr. Poul Qvist Jørgensen ordet som ordfører.

Poul Qvist Jørgensen (S):

Det er jo rigtigt, at der blev nævnt nogle specifikke underpunkter i forbindelse med vedtagelsen af V 41 fra, jeg tror det var i februar. Der er også nogle specifikke punkter i ministerens redegørelse her fra oktober, som ikke rigtig er kommet med i forslaget til vedtagelse i dag, og det beklager vi egentlig.

Kl. 16.45

Men man må nok konstatere, at ud over at glæde sig over, at der er sket et om end meget beskedent fald i unges brug af alkohol i de sene-

re år, er der egentlig ikke så meget at glæde sig over, når vi snakker om alkohol. En del af de væsentlige punkter kommer vi jo ind på under det næste dagsordenspunkt, nemlig lovforslag nr. L 95.

Jeg synes egentlig, at der er en eller anden psykologisk overspringsmekanisme i, at det i denne redegørelse, vi har som grundlag for debatten i dag, så meget kommer til at dreje sig om de unge. Vi drøftede i sidste uge, hvorfor vi ikke kunne være lidt mere aktive på hele området, specielt på behandlingsområdet og på uddannelsesområdet.

Jeg må sige, at sådan som især socialministerens tale var i dag, synes jeg, vi får mange bekræftelser på, at der sådan set findes rigeligt med undersøgelser og rigeligt med planer for, hvad man vil bruge de i forhold til behovet relativt få satspuljemidler til.

Dette vil vi bestemt ikke kritisere, for vi har jo selv været helt med til det. Men vi har så meget viden om, at behovene er store, at vi faktisk ikke kan være bekendt, at vi ikke tager det med. Jeg vil egentlig foreslå, at vi prøver at få disse vinkler med ind i denne debat, for ellers ender det vel med, at vi meget snart igen skal mødes til en fornyet forespørgselsdebat og denne gang om behandlingsbehovet, personaleuddannelsessituationen og sådan noget.

Vi mener faktisk godt, og det vil også fremgå af det forslag til vedtagelse, som vi kommer med om et øjeblik, at vi godt kan komme i gang med de midler, som man har afsat af satspuljemidlerne, men uanset at man har afsat et beløb, der sådan svarer til, hvad kloge og aktive folk på området har foreslået, mener vi altså, at man godt kunne lægge noget oven i.

Jeg skal for det første meddele, at vi ikke vil kunne stemme for det forslag til vedtagelse, vi har hørt fra regeringspartierne plus, så vidt jeg hørte det, Dansk Folkeparti. Det vil vi ikke kunne være med til. Jeg vil i stedet på vegne af Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget anser børn og unges tidlige alkoholdebut og det for store alkoholforbrug for en af de største sundhedsmæssige og sociale udfordringer.

Folketinget opfordrer

- voksne til at bidrage til udskydelse af alkoholdebut og nedsætte alkoholforbruget,
- alkoholbranchen til ansvarlig markedsføring,
- uddannelsesinstitutionerne til fortsat at oplyse eleverne om risiciene ved et tidligt alkoholforbrug og at indføre regler for omgangen med alkohol på uddannelsesinstitutionen,
- kommunerne til at bidrage til aktiv alkoholpolitik,
- Sundhedsstyrelsen til fortsat at oplyse befolkningen samt medvirke til at udvikle alkoholpolitikker i samfundet og
- indenrigs- og sundhedsministeren til at afgive årlig redegørelse til Folketinget især vedrørende børn og unges tidlige og alt for høje alkoholforbrug samt regeringens øvrige initiativer på alkoholområdet.

Vedrørende behandling af alkoholafhængige opfordrer Folketinget til,

- at der sikres bedre uddannelse af personale, der møder de alkoholafhængige, og
- at tage initiativ til opstilling af planer for etablering af en egentlig behandlingsgaranti, gerne ved forøgelse af satspuljemidler.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 39).

Det er igen ca. 150 ord, og det kan være svært at styre rundt i dem, men jeg vil godt sige, at vores bestræbelse er at lægge os ganske tæt op af det forslag, som vi går ud fra at ministeren står bag, i hvert fald omkring de unge, og så kobler vi altså noget om behandling og uddannelse på. Det er der virkelig brug for også at tage fat i.

Kl. 16.50

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Til hr. Poul Qvist Jørgensen: Den 28. oktober 2003 indgik partierne en aftale om satspuljen på det sociale område for årene 2004-2007. Der tilsluttede Socialdemokratiet sig følgende ordlyd angående behandlingsgaranti: Satspuljepartierne er enige om, at målet for alkoholbehandling er, at alle, der henvender sig for at komme i behandling, får et tilbud inden for en kort frist.

Det var det nærmeste, vi kunne komme en behandlingsgaranti på daværende tidspunkt, og det var noget, som alle partierne var enige om. Der er ikke engang gået et par måneder, og så

har man altså et helt andet forslag end det, vi lige er blevet enige om. Jeg synes ikke, det er helt politisk anstændigt.

Så lige et andet punkt. Hr. Poul Qvist Jørgensen sagde også, at Socialdemokratiet ikke kunne stemme for det forslag til vedtagelse, vi har fremsat. Er der et eneste punkt, som hr. Poul Qvist Jørgensen er uenig i? Jeg formoder, at når der er et flertal bag vores, er det nok det, der bliver vedtaget, hvorfor så ikke stemme for det?

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Jeg er ganske enig i det, hr. Jørgen Winther sagde om satspuljen.

Når så det er sagt, vil jeg gerne sige et par ord om det med markedsføringen, som hr. Poul Qvist Jørgensen har med i forslaget til vedtagelse. Der står, at man vil opfordre branchen til en ansvarlig og mindre aggressiv markedsføring. Det synes jeg simpelt hen er slapt. Det er som at sige til dem: Vil I ikke godt være søde og reklamere lidt pænere for jeres produkter? Efter alt det, vi har været ude for den seneste tid med den aggressive markedsføring af Breezer, Bacardi, Vodkanissen osv., må jeg sige, at jeg ikke har så stor tiltro til, at det er tilstrækkeligt at opfordre branchen til at opføre sig lidt pænere i fremtiden.

Hvad er det, hr. Poul Qvist Jørgensen vil med det? Hvad vil man have branchen til at gøre? Og hvordan vil man få dem til at gøre det? Vil Socialdemokraterne være villige til at lovgive på området?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Mit ærinde her på talerstolen, som er et spørgsmål til hr. Poul Qvist Jørgensen, er også om satspuljeforliget. Vi havde lidt debat om det i sidste uge. Det er jo sådan, som jeg også sagde i sidste uge, at stolene næsten ikke er blevet kolde derovre, og det, vi besluttede, var at kortlægge området med hensyn til at give en fremtidig behandlingsgaranti.

Det, jeg vil spørge hr. Poul Qvist Jørgensen om, er: Mener hr. Poul Qvist Jørgensen ikke, at det er nødvendigt at kortlægge det her område? For mig at se er der tre grupper: Der er nogle, der skal have ambulante behandling, der er nogle, der skal have dagbehandling, og der er nogle, der skal have døgnbehandling.

Så kunne jeg godt tænke mig til at stille et spørgsmål om branchen, som hr. Poul Qvist Jør-

gensen også er inde på. Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvordan de her regler skal udformes. Mener hr. Poul Qvist Jørgensen, at vi skal til at have advarsler på spiritus, ligesom vi har på cigaretter?

Kl. 16.55

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Hvad er der sket siden den 28. oktober? Der er i hvert fald sket det, at der er gået halvandet år, efter at Kornumrapporten kom med sine klare indstillinger og anvisninger, og der er gået mere end 4 år, efter at Järvinen skrev sin bog, den, der hedder »Dem, vi andre ikke må lege med«, hvor han klart påpegede, at vi har et behandlingsunderskud i det her land sammenlignet med de nabolande, vi i øvrigt sammenligner os med, f.eks. Sverige. Vi har kun det halve antal pladser på behandlingsinstitutionerne.

Derfor synes jeg egentlig ikke, at der er grund til at bebrejde os, at vi forsøger at få disse klare signaler gjort til realiteter og ikke bare til kortlægning, kortlægning og kortlægning, for det kan man jo blive ved med.

Skal vi stoppe det hele, fordi der er kommet en undersøgelse – jeg kan ikke lige huske, hvordan den er kommet fra, men det kommer om et øjeblik – hvor man har afdækket følgevirkningerne for børn fra meget drikkende familier? Skal vi så vente på atter at få det undersøgt? Lad os da komme i gang. Hvis der havde været tid, havde jeg kunnet læse hele min ordførertale, og den slutter med: Hvad dølen – undskyld, men det sagde Tordenskjold faktisk – nøler I efter?

Med hensyn til reklamerne: Reglerne herinde er, at vi ikke må skrive mere end 140 ord eller 150, eller hvor mange det nu er, i et forslag til vedtagelse, og så må man altså skære noget væk. Så det, fru Tove Videbæk citerede mig for, sagde jeg faktisk ikke, og det står der ikke engang. Ja, det står endnu mere udvandet, for det står faktisk kun, at Folketinget opfordrer alkoholbranchen til ansvarlig markedsføring. Der står ikke engang »aggressiv« mere, så den er endnu mere udvandet.

Det korte svar er: Den reklamekodeks, der er aftalt, skal, og så har jeg næsten lyst til at bruge den del af Tordenskjoldcitateret fra før, overholdes, og det bliver den ikke.

Jeg kan så svare i samme boldgade, at jeg personligt har det på samme måde som hr. Jørgen Winther: Jeg svarer helst ikke på noget, jeg ikke har forstand på. Jeg ved ikke rigtig, hvad mit

parti siger til mærkning af alkohol, men jeg synes, at det er noget af det mest tåbelige, og at det ser så ulækkert ud, ligesom det gør på smørgerne. Lad os nu komme i gang i stedet for at finde på nye afdækkende undersøgelser. Behovet for at komme i gang er der, og vi ved det alle sammen.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at Tordenskjold ikke var medlem af Folketinget.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Tordenskjold er også et øgenavn, og man må ikke kalde folk ved øgenavne her i Folketinget, og han hed noget helt andet.

Jeg ved ikke rigtig, hvad jeg skal sige. Jeg vil bare sige, at Venstre har den opfattelse, at vi diskuterer, hvordan børn undgår at begynde at drikke alkohol. Det er egentlig det, forespørgslen drejer sig om. Det, som jeg synes, hr. Poul Qvist Jørgensen mest har talt om, er, hvordan børnenes bedsteførelde kan få en behandlingsgaranti.

Debatten her er en forespørgsel om, hvordan vi hjælper børn til at undgå at begynde at drikke. Jeg lyttede meget til hr. Poul Qvist Jørgensens ordførertale, som jeg altid gør, men jeg har ikke hørt om et eneste klart område, hvor hr. Poul Qvist Jørgensen vil sætte ind. Behandlingsgaranti for børn er jo ikke lige det, det drejer sig om her. Det drejer sig om, at de skal undgå at begynde at drikke.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Hr. Poul Qvist Jørgensen mangler både plads til ordene på skrift og heroppe. Derfor vil jeg gerne spørge lidt til det med markedsføringen igen: Hvad er det, hr. Poul Qvist Jørgensen gerne vil gøre ved branchen? Hvordan skal markedsføringen ændres? Vil man være villig til lovgivning?

Hr. Poul Qvist Jørgensen siger, at reglerne ikke bliver overholdt, men det ved vi jo alle. Det er ikke noget nyt. Alkoholpolitisk Landsråd siger om det her, at retningslinjerne for markedsføring af alkohol simpelt hen ikke er tilstrækkelig effektiv, selvjustitsen udebliver, der er ingen konsekvenser ved overtrædelser, og det frivillige regelsæt bør afløses af en bekendtgørelse.

Hvad mener hr. Poul Qvist Jørgensen om det? Skal vi have en bekendtgørelse, skal vi have en

lovgivning, eller hvordan strammer vi op på det her?

Kl. 17.00

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det er ikke for at spidde hr. Poul Qvist Jørgensen, men Socialdemokratiet har været med til godt en måned siden at bestemme i Socialministeriet, at vi skal kortlægge det her område, bl.a. fordi man ikke kan finde ud af, hvad det koster.

Kan hr. Poul Qvist Jørgensen ikke se, at der så anstændigvis ikke er ræson i at blive ved med at tale om behandlingsgaranti, når der har siddet to ordførere fra Socialdemokratiet og været med til at sige ja til sådan en aftale?

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Forfatteren af Bibelen var heller ikke medlem af Folketinget, men jeg vil nu citere den alligevel: Fædrene æder sure druer, og børnene får ømme tænder. Noget i den retning i hvert fald.

Socialministeren brugte en pæn del af sin talletid til at fortælle om et af de helt afgørende problemer. Jeg tror, socialministeren sagde, at 40 pct. af de mennesker, der er i en behandlingssituation på Fyn, har børn, som der er problemer med. Noget i den retning. Det er skrækelige tal, og dem kan man selvfølgelig finde frem, de ligger der, så det er klart.

Så der er god grund til, må jeg sige til hr. Jørgen Winther, også at interessere sig for de voksne, de ældre generationer. Selv indenrigs- og sundhedsministeren gjorde jo opmærksom på, at en af de væsentligste faktorer i børns forbrug af alkohol er deres forældres forbrug. Jeg kan ikke se ministeren nikke, men det var vist rigtigt nok.

Reklamereglerne: Ja, hvor har vi snakket om dem meget længe og i skiftende regeringer. Så vidt jeg husker, jeg har intet papir på det med i salen, var den sidste rapport, vi fik fra det navn, der er etableret omkring det her, en melding om, at der ingen sager var, eller også var det kun meget, meget, meget få sager. Så nævnet har altså ikke rejst de der sager. Det kan der være en eller anden forklaring på, og det skulle vi måske bore videre i. Det ville jeg ikke have spor imod.

Så vil jeg gentage til fru Skaarup: Uanset satspuljemidlerne, uanset at mine partifæller har været med i forhandlingerne den 28. oktober, så vil jeg bede fru Skaarup, og jeg vil især bede de to ministre, om at undersøge, hvad det var man

satte Kornumudvalget til, og hvad det var Kornumudvalget fortalte. Jeg skal nok lade være med at trætte med den lange historie om, at det først afleverede rapporten et halvt år efter osv. Det har sort på hvidt markeret, det har lavet de der undersøgelser, der er ikke nogen inden for alkoholbehandlingsverdenen, der er i tvivl om, at der er et kolossalt behov, og der er slet ingen tvivl hos de alkoholafhængige eller de alkohol-skadede.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Så er det fru Birthe Skaarup som ordfører. Ja, så må man markere lidt før. Det var, efter at jeg havde sagt det, fru Tove Videbæk. Ja, jeg er lige glad. Men der skal markeres.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Tak hr. formand, jeg skal markere lidt tydeligere en anden gang.

Til hr. Poul Qvist Jørgensen: I det her forslag til vedtagelse står der, at kommunerne skal bidrage til en mere aktiv alkoholpolitik. Der vil jeg gerne spørge hr. Poul Qvist Jørgensen: Hvad er det, man vil have kommunerne til at gøre? Vil Socialdemokratiet være med til at indføre bevillingsnævni i alle kommuner? Det har jo både Kornumrapporten, som hr. Poul Qvist Jørgensen refererede lige før, og Politimesterforeningen anbefalet. Politimesterforeningen går endda så langt, at den siger, at der bør ske en udbygning af bevillingsnævnene, således at der findes bevillingsnævni i alle kommuner. Kristeligt Folkeparti har foreslået det samme for 2 år siden her i Folketinget.

Hvad er hr. Poul Qvist Jørgensens holdning til det?

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Jeg er glad for, at fru Tove Videbæk, da hun fik ordet, fik spurgt, hvad det er, vi ved om kommunerne.

Igen, jeg har ikke slæbt hele biblioteket her ned. Videnscenter om Alkohol har foranstaltet en kæmpe undersøgelse af, hvad kommunernes aktivitet på alkoholområdet er. Det er rystende læsning.

Den er blevet fulgt op af en anden undersøgelse lavet af den institution, der hedder CASA. Igen rystende læsning. Derfor pinden om, at kommunerne skal være involveret. I det hele taget er det Socialdemokratiets opfattelse, at vi

også i de her sager skal så tæt på borgerne, som det er muligt, og det er altså ude i kommunerne.

Kl. 17.05

Med hensyn til politimesterrapporten, hvis vi nøjes med at kalde den det, er jeg særdeles bekendt med den, og jeg er meget glad for, at fru Videbæk spurgte, hvad hr. Poul Qvist Jørgensen mener om den undersøgelse. Derfor kan jeg roligt sige, at den kender jeg meget godt, og jeg har deltaget i masser af arbejde, også i den periode, jeg var uden for Folketinget. Jeg bakker fuldstændig op om den, og jeg ved, at de steder – det er især i Ikast – hvor man praktiserer den aftale, som der lægges op til i politimesterrapporten, kører det ganske udmærket. Jeg synes, at det kunne være rigtig hyggeligt og godt og nyttigt, hvis fru Videbæk ville sørge for, at det forslag kom frem til et lovforslag. Så må vi jo se, hvad Socialdemokratiet mener om det.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Så er det i hvert fald fru Birthe Skaarup som ordfører.

Birthe Skaarup (DF):

Har danskerne et for afslappet forhold til alkohol? Når vi ser på rapporter og statistikker over forbruget de senere år, kan svaret kun være ja. Vores alkoholforbrug ligger over gennemsnittet i de øvrige EU-lande, men forbruget er skævt fordelt, fordi 10-15 pct. drikker halvdelen af den samlede mængde alkohol, og det værste er, at børnene og de unge har det højeste alkoholforbrug i Europa, og ydermere drikker de i en meget tidlig alder. Der er nogle, der har været inde på, at der kan spores en tendens hen imod et fald, og det kan da godt være, at der er et lille fald. Lad os tage det som et positivt tegn.

En landsdækkende undersøgelse fra Statens Institut for Folkesundhed skal kortlægge, hvor meget børn i 7., 8. og 9. klasse drikker. Det er en undersøgelse, som skal løbe over flere år, og som skal give en pejling af, hvad konsekvenserne af alkoholforbruget er. Det er efter Dansk Folkepartis mening en god idé at fokusere på, hvad det er, der går galt blandt de unge, når det er nødvendigt at drikke så forholdsvis meget, som tilfældet er. Med indtagelse af alkohol er der ofte sammenhæng med brug af tobak og stoffer, og med i kølvandet på alkoholforbruget følger diverse ulykker, som andre også har været inde på. Det kan være slagsmål og vold, uønskede seksuelle oplevelser, dårlige præstationer i sko-

len og på de forskellige uddannelsesinstitutioner og en social deroute.

Udviklingen er bekymrende, for oplysningskampagnerne har ikke ført til de ønskede resultater, ligesom nogle forældre ofte står magtesløse.

Naturligvis skal der fokuseres på sundhedstilstanden, for umådeholdent forbrug af alkohol fører tit til en alt for tidlig bortgang blandt de voksne, og vi ved, at alkoholisme fører til mange forskellige sundhedsmæssige skader, leverskade, betændelse i bugspytkirtel og alkoholforgiftning.

Spørgsmålet er så, om det er blevet en kultur blandt de unge, at der skal drikkes flere dage i træk. Vi hører nogle unge, der starter torsdag, fortsætter fredag og lørdag og så hviler ud om søndagen. Perioden, de drikker i, bliver længere, og problemet er, at de så fortsætter med den kultur op i voksenlivet.

Forældrene bør efter vores mening fungere som modeller, og de bør sætte nogle grænser for deres børns forbrug af alkohol, såfremt problemerne skal minimeres. Alkohol bør ikke i den grad præge ungdomslivet. Vi ved, at bare ét familiemedlem er afhængig af alkohol, involverer det hele familien negativt.

Men i den politiske debat må det heller ikke overses, at forældrene også står over for enorme kapitalinteresser. Bryggerier og spiritusproducenter har en interesse i at udvide kundeunderlaget ved at rekruttere nye forbrugere så tidligt som muligt. Vi har i frisk erindring sodavandsprodukterne tilsat spiritus, der direkte er designet til de unge, billige øl til studerende og et eksempel fra sidste uge, hvor der var en bank, der var på banen med et alkoholtilbud til de unge.

Når vi kigger på den danske lovgivning, så er den mere liberal end andre landes, men vi skal dog senere i dag behandle et lovforslag, der lægger op til en stramning for køb af spiritus af børn under 16 år.

Kl. 17.10

Aldersgrænsen for køb af alkohol i andre lande, bl.a. Spanien, Italien og Portugal, er sat en del højere, selv om de unge dernede ikke drikker så meget alkohol, som de gør her i Danmark.

Spørgsmålet er naturligvis, hvad vi yderligere kan gøre, for det kan blive et meget alvorligt samfundsproblem, hvis de unge ikke i tide får kontrol over deres forbrug af alkohol.

Efter vores vurdering er det et voldsomt svigt over for de unge og deres forældre. Selv om forældrene naturligvis har det store ansvar for at

oplyse om alkoholens farlige indvirkning på kroppen og psyken, så er presset stort fra producenterens side.

Filosofien med, at de unge selv må finde ud af tingene, har vist sig ikke at holde stik, og vi har set, at udviklingen er løbet løbsk, og så ved vi jo, at jo tidligere man begynder at drikke, desto større er risikoen for misbrug. Men der er da gjort nogle ting herhjemme, som jeg også har været inde på. Vi har den landsdækkende kampagne Uge 40. Det sender yderligere signaler til befolkningen om det dårlige i at drikke. Sundhedsstyrelsens kampagne med de ni bud er også et udmærket forsøg på at dæmme op for de unges alkoholkultur. Det er vigtigt med mellemrum at sætte fokus på, hvor langt vi er nået, og hvilke midler der kan sættes i værk, såfremt man vil problemet til livs.

Som sagt er en målrettet fokusering vigtig, og derfor står vi i Dansk Folkeparti som medfor-slagsstillere til forslaget til vedtagelse, der indeholder nogle elementer til yderligere stramminger og yderligere styrkelse af en alkoholkultur, der måske ikke kan vise de bedste resultater, men vi håber på, den kommer til det for børn og unge her i landet.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Fru Birthe Skaarup kom jo ikke med ret mange konkrete bud på, hvad vi så skal gøre her i Danmark for at få nedbragt børn og unges forbrug af alkohol. Hvad mener fru Birthe Skaarup om håndhævelsen af salgsforbuddene, når butikker, restauranter osv. sælger løs af alkohol til unge, som er under den grænse, de skal være? Hvad mener fru Birthe Skaarup om markedsføringen af alkohol i f.eks. Løkken? Hvad mener fru Birthe Skaarup om det her med bevillingsnævn, at kommunerne skal gøres mere aktive?

Så vil jeg da egentlig også godt her have et ord om de frivillige organisationers forhold. Mener fru Birthe Skaarup, at de har en rolle at spille i det her projekt, vi taler om?

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Altså bare for en sikkerheds skyld og for, at fru Birthe Skaarup muligvis kan præcisere det, vil jeg spørge: Det er vel ikke sådan, at vi nu skal vente på Institut for Folkeoplysnings flerårige undersøgelser? Det er vel ikke meningen, at vi skal vente på, at Knud-Erik Sabroe får lavet endnu en undersøgelse vedrørende de unge? Det er

vel ikke meningen, at vi skal vente på, hvad Center for Rusmiddelforskning kommer med af nye undersøgelser? Vi skal vel ikke vente på, at ekspertundersøgelsen foreligger i en ny version? Vi skal vel til at komme i gang. Er det ikke det det handler om?

Når fru Birthe Skaarup så taler om denne vældige kampagneindsats fra Sundhedsstyrelsens side, er jeg egentlig enig, men det er jo ikke så ofte i hvert fald ikke hver gang, at det har været de unge, man har fokuseret på.

Så vil jeg spørge, om fru Birthe Skaarup har nogen viden om – og jeg kunne måske få provokeret ministeren til at fortælle det til den konservative ordfører, der sidder og venter på at komme til – hvordan det egentlig ser ud med bemandingen i Sundhedsstyrelsens særlige afdeling for det her område. Er der meget mere end en enkelt mand, som er en kvinde, tilbage?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Til fru Tove Videbæk med hensyn til håndhævelse af markedsføringen: Jeg tror nok, at de producenter, der er kommet med de her fint designede alkoholtilbud til de unge, er blevet klar over, at de ikke bliver velvilligt modtaget. Adskillige politikere har været ude at sige: Nej, det kan I godt trække tilbage, det er ikke anstændigt.

Lad os nu se, hvad der kommer ud af det møde, ministeren skal have med detailhandelen, men jeg tror, at branchen også ser, at her har den ikke noget at gøre. Jeg tror, den ser, at de unges sundhedstilstand skal hæves. Det håber jeg virkelig at man også får farten af efter denne her debat.

Kl. 17.15

Så om bevillingsnævn: Jeg står her med en ny pjece »Bedre sundhed for børn og unge«, og den er udgivet af regeringen. På side 20 står der lidt om, at man vil opfordre bevillingsmyndighederne, dvs. kommunerne, til at være opmærksomme på de muligheder, der ligger i restaurationsloven om at stille særlige krav ved tildeling af bevillinger til diskoteker og andre restaurationer for et ungt publikum, hvis de lukker for unge ind.

Man kunne jo godt forestille sig, at myndighederne på et eller andet tidspunkt vil sige: Hvis vi opdager, at I lukker for unge ind i jeres restauranter eller diskoteker, så vil vi da kigge på, om I skal have en bevilling igen, når der ansøges om en sådan. Det var jo noget af det, man måske

kunne tage med ind, og det kunne jeg da forestille mig at regeringen måske har tænkt på, men det kan ministeren måske svare på lidt senere.

Så om de frivillige organisationer: Selvfølgelig har de en mission, og jeg ved jo selvfølgelig godt, hvor fru Tove Videbæk vil hen med det spørgsmål, det er om bevillingerne.

Til sidst til hr. Poul Qvist Jørgensen: Lad os se at komme i gang. Jamen det er jo det, vi gør med det her. Vi har debatten, så lad os se at komme i gang.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Fru Birthe Skaarup talte om, at de unges sundhedstilstand skal hæves, tror jeg fru Skaarup sagde, og at branchen jo er klar over, at den skal opføre sig pænt. Jamen problemet er jo, at branchen ved, at det behøver den ikke.

Jeg nævnte før et brev, jeg havde fået fra en borger i Løkken, og heri skriver vedkommende, at byen er ved at gå op i limningen: Vi, der bor her fast hele året, kan ikke holde larmen fra pubcrawl og alle de fulde unge mennesker i gaderne ud. Men vi kommer ikke rigtig nogen vegne med vore politikere og med politiet, for begge parter mener, at de ikke kan stoppe denne markedsføring og ej heller pubcrawling gennem byen.

Skal der en tilføjelse i politivedtægten til for at stoppe denne form for drukorgier gennem byens gader? Kan denne simple og nedværdigende form for markedsføring stoppes? Hvad mener fru Birthe Skaarup? Hvad skal vi gøre ved det?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jamen jeg tror nok, de fleste tager afstand fra det, der sker i Løkken, fra, at Løkken er fed at være i. Det gør forældrene også, og det er der mange, der gør deroppe.

Men kommunalbestyrelsen har jo også en mission her. Jeg mener helt klart, at det er en kommunalbestyrelses opgave at gå ind her. De ødelægger jo byen. Turisterne har ikke lyst til at komme, forældrene har ikke lyst til at tage deres unge med derop. Så hvis kommunalbestyrelsen ikke gør noget, kan jeg da godt se, at Løkken ikke er fed mere.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

I sidste omgang fik jeg ikke lige tid til at stille fru Birthe Skaarup spørgsmål i forlængelse af det her med de frivillige organisationer. Der vil jeg gerne høre fru Birthe Skaarups holdning til de frivillige organisationer, som alle jo priser, både Kornumrapporten, regeringens egen redegørelse og alle andre udmeldinger. I regeringens grundlag og regeringens udmeldinger generelt siger man, at de frivillige foreninger skal inddrages, man skal styrke samarbejdet, styrke inddragelsen osv., og man skriver, hvor gode de er til både forebyggelse og behandling, men samtidig skærer man dem 20 pct. over 2 år.

Jeg har tidligere ved en lejlighed her i Folketinget nævnt nogle konkrete foreninger, som mistede 20 pct. på 2 år, men har siden set, at det samlede beløb, som alle misbrugsbehandlende og forebyggende foreninger får tilsammen, er beskåret med 27 pct. på 2 år. Hvad mener fru Birthe Skaarup om det?

Kl. 17.20

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Som jeg sagde lige før, synes jeg, at de frivillige organisationer gør et godt stykke arbejde.

Jeg kan selvfølgelig udmærket se, at man har beskåret bevillingen. Det, jeg er overbevist om, er, at man har overført nogle af de her penge til bl.a. amterne, men det kan være, at ministeren har mulighed for at svare på det. Det er i hvert tilfælde noget af det, jeg på et tidspunkt spurgte om. Der var også et eller andet med, at vi havde en forebyggelsespulje, der handlede om hiv og aids, som man måske på et tidspunkt syntes, at man skulle prioritere noget højere ved at overføre pengene hertil.

Jeg kan ikke helt de tal, men det kan være, at ministeren har dem blandt sine bilag.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Bare for at få lidt styr på argumentationen. Det er faktisk sådan, at AIDS-Fondet lige er blevet beskåret. Det er altså ærgerligt, at Dansk Folkeparti slet ikke opdager, hvad der sker i det virkelige liv.

Jeg fik et brev for en uge siden fra KFUM's sociale arbejde. To tredjedele af deres behandlingsinstitutioner er blevet beskåret, ude i virkeligheden, ude i amterne. Jeg er sikker på, at hver eneste af de misbrugsbekæmpende organisationer

kan komme med lignende tal. Men det har vi en unik lejlighed til, fordi der ligger et beslutningsforslag, som vi behandlede i fredags, fra SF om at lave en behandlingsgaranti. Der havde vi så lejlighed til at stille spørgsmål, og det vil i hvert fald kunne bringe oplysningsniveauet meget højere op hos Dansk Folkepartis ordfører, at vi stillede de der spørgsmål.

Det er altså imponerende, at vi har en debat i Folketinget, hvor vi møder ordførere, der går fuldstændig galt af, hvordan virkeligheden ser ud. Jeg synes, undskyld mig, det er lidt pinligt.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

For at føje lidt spot til skade vil jeg spørge fru Skaarup, men jeg vil jo nok acceptere at få svaret fra ministeren: Ud over de nedskæringer til de frivillige organisationer, som vi nu har fået beskrevet, er det så ikke rigtigt, at Dansk Folkeparti også står bag, at vi nu skal opleve, at de blade, de kontaktmuligheder, der er, »Agitatoren«, Kofods Skoles tidsskrift, Kirkens Korshærs tidsskrift, KFUM's, KFUK's, fremover må udkomme med meget store mellemrum eller dø, fordi man nu også angriber portostøtten? Det er oven i de 27 pct. Men det kan vi måske også få at vide?

Det kunne i det hele taget være rart at få at vide: Hvor meget er det egentlig, at man frarøver det Frivillighedsdanmark, som regeringen lægger så stor vægt på?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Nu tager jeg det meget roligt, når hr. Villy Søvndal går op på talerstolen her, for lige så snart det drejer sig om Dansk Folkeparti og den utålelige regering, der er kommet til, så er grammofonstiften i samme rille, at det er pinligt, der er nedskæringer o.s.v.

Når man ser på tallene, så er der selvfølgelig skåret i de her midler. Man kan se, at det er projektmidlerne, der er skåret væk. Når man sætter et projekt i verden, så er det jo ikke sikkert, at det projekt skal blive ved med at køre i en uendelighed. Det kunne jo være, at der var andre ting, man kunne prioritere, og det er så det, der er sket i år 2002, hvor man så har skåret nogle af disse midler væk.

Med hensyn til portostøtten, som hr. Poul Qvist Jørgensen var inde på, er det jo således, at der er afsat en pulje til det her område, som ikke er udmøntet endnu. Det bliver den på et tids-

punkt. Lad os nu se, det er ikke sikkert, det bliver så sort alligevel.

Kl. 17.25

Det er ligesom, at når der gives tilskud, så skal de tilskud være her i evighed, og det er der altså ikke nogen, der siger de skal. Det, vi gør med det her forslag, er at prøve at styrke. Vi fremsætter et forslag til vedtagelse, hvor vi prøver på at styrke netop børnekulturen, som på alkoholområdet har vist sig at løbe løbsk, og det synes jeg at man udmærket kan bakke op.

Vi har siddet med de her satspuljeforhandlinger, og vi har afsat 140 mio. kr. frem til år 2007, og jeg regner med, at vi får nogle gode ting ud af det. Det er både det sociale område og det sundhedsmæssige område, de penge går til.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg er med på, at Dansk Folkeparti ikke kan lide at høre om virkeligheden. Det forstår jeg godt, for virkeligheden er jo en helt anden end det glansbillede, der tegnes.

Når det bliver nævnt af fru Birthe Skaarup, at pengene er flyttet over til hiv/aids, så er virkeligheden, at hiv/aids-kampagnen bliver beskåret. Når fru Birthe Skaarup siger, at det er projektmidlerne, der bliver beskåret, så er virkeligheden, at det er de behandlende institutioner, der bliver beskåret. Det er det, vi får et brev om fra KFUM's sociale arbejde.

Virkeligheden er, som fru Tove Videbæk gjorde opmærksom på, at de frivillige bliver skåret ned. Det kan man ikke dække over med smukke, forblommede vendinger. Man kan have megen kærlighed til den regering, der sidder, det ved jeg fru Birthe Skaarup har, men derfor er man alligevel nødt til at være lidt optaget af, hvad der sker ude i det virkelige liv. Det klarer man ikke med et angreb på min ringe person, og jeg vil gerne dokumentere undervejs i udvalgsarbejdet, hvem der har ret i den her debat.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Det er klart, at den der skæve gang omkring projektmidlerne i sig selv er en rigtig skidt udvikling.

Jeg kan forstå, at fru Birthe Skaarup nu har fundet nogle tal frem, så derfor er det jo nærliggende at spørge, om ikke det er rigtigt, at det generelle tilskud til de seks, syv, otte alkoholbekæmpende frivillige organisationer i Danmark er blevet nedskåret.

Er det ikke rigtigt, at der i masser af år har været en god tradition herinde for, at uanset hvilken farve regeringen havde, så sørgede man for, at der var nogle arbejdsmuligheder i disse frivillige behandlende alkoholorganisationer?

Der er altså ikke så meget tilbage. Der er altså ikke engang til de der frimærker, hvis det er det, man vælger at ville bruge sine penge på. Det er egentlig urimeligt, når man påtænker, hvor vanskeligt en situation det er at udøve det arbejde, som gøres gennem disse frivillige organisationer på det her område. Det er jo ikke der, folk styrer til i store mængder.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Nej, kan jeg sige til hr. Poul Qvist Jørgensen, jeg har såmænd haft tallene hele tiden, og jeg har godt været klar over, at projektmidlerne var taget væk fra det her område og hermed fra nogle af de frivillige tiltag. Men der er jo så iværksat andre tiltag på det her område.

Som jeg sagde før, er det jo ikke meningen, at projekter skal løbe i al evighed. Det er, ligesom Socialdemokratiet og SF synes, at når man sætter et projekt i gang, så er det til evig tid, men det er det altså ikke. Det kunne jo tænkes, at man kunne lave tingene på en lidt anderledes måde.

Nu siger man, at området er blevet beskåret, men er det at beskære alkoholområdet, når der afsættes 140 mio. kr. i 2004, 2005, 2006 og 2007 til alkoholområdet? Er det at beskære et område? Det er den sociale indsats, der tilgodeses med 10 mio. kr. over de her 4 år, og det er den sundhedsfaglige behandling, hvortil man afsætter 10 mio., 30 mio. og 2 gange 30 mio. kr. mere.

Jeg kalder det ikke en beskæring. Jeg kalder det en opprioritering af et alkoholpolitisk område, som der er fokus på, og som der bør være fokus på.

Kl. 17.30

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Fru Else Theill Sørensen som ordfører.

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg sad faktisk og overvejede, om jeg var kommet til at blunde et lille øjeblik og så var vågnet op i en helt anden debat end den, jeg troede jeg skulle til at deltage i.

Vi er tre partier, der har stillet en forespørgsel, som hovedsagelig drejer sig om alkoholkulturen blandt børn og unge, og nu er vi langt ude i vo-

res generations misbrugsproblemer og -behandlinger, og hvordan pengene bliver flyttet rundt. Jeg beklager, men det er altså ligesom ikke det, jeg havde forestillet mig vi skulle tale om. Men det står vel enhver frit for.

I Det Konservative Folkeparti anser vi den alkoholkultur, der er blandt børn og unge i dag, for et stort problem både sundhedsmæssigt og socialt. Jeg tror, vi alle her kan blive enige om, at alkohol i for store mængder er skadeligt for alle uanset alder, og at det samlede danske alkoholforbrug er stort, også at det er alt for stort.

Hvis vi fordeler danskernes alkoholforbrug på alle danskerne, så har jeg regnet mig frem til, og jeg har gjort det mange gange, så jeg tror, det er rigtigt, at det bliver godt og vel to genstande pr. dag pr. person, dag ud og dag ind året rundt. Der er immervæk mange, der slet ikke drikker, i hvert fald alle de helt små børn, men der er også andre mennesker, der ikke får et par genstande om dagen.

Det alt for store forbrug er et generelt problem, men der er et særligt stort problem i de helt unges store overforbrug af alkohol. Lad mig bare nævne nogle af grundene til, at det er særlig problematisk:

Ved en tidlig start har den unge større risiko for at komme ud i et misbrug. Børn og unge, der drikker, udsætter sig for farer, bl.a. i trafikken. Berusede unge risikerer at gå ud en vinteraften uden overtøj, sætte sig ned i en grøft for at hvile sig lidt, falde i søvn og i værste fald dø af kulde. Det er heldigvis ikke så tit, det sker, men det sker. De børn, der drikker, klarer sig dårligere i skolen, og en meget stor del af det sociale samvær bliver knyttet til druksituationer, og det betyder, at børnene ikke opfører sig sammen på en måde, vi ville kalde naturlig.

De problemer, vi her taler om, har derudover social slagside. De vender den tunge ende nedad, specielt for så vidt angår børnene og de unge.

Hvad kan vi så gøre? Ja, Folketinget kan vedtage det næste lovforslag, og det medvirker Det Konservative Folkeparti meget gerne til, så vi får en aldersgrænse på 16 år for, hvem der må købe såvel tobak som alkohol. Hvem der ellers kan gøre noget er skoler, idrætsklubber osv., alle, der også unge, og så forældrene. Det er forældrenes ansvar at tage vare på opdragelsen af deres børn, og det er forældrenes ansvar at beskytte børnene, indtil de når en alder og en modenhed, hvor de selv kan tage over.

Jeg vil slutte med at gentage, hvad jeg sagde, da vi i forrige samling havde en lignende forespørgsel: Efter min mening er det ikke samfundets ansvar og skyld, at børn i dag alt for tidligt lever en slags voksenliv og alt for tidligt drikker alt for meget, går rundt i byen uden voksenledsagelse og alt for tidligt har et sexliv, som deres sjæl slet ikke kan følge med til.

Jeg er virkelig bange for, at der er nogle årgange børn og unge, som simpelt hen er blevet frarøvet deres barndom. Ingen har gjort det med vilje, men i misforstået tolerance og frisind har børnene fået lov at råde selv og gøre alt, hvad de har lyst til, og når de har lyst til det. Kammeraterne er blevet trendsættere, og forældre og lærere har ladet stå til. Jeg håber og tror, at de, der nu er unge forældre til små børn, også kan se de faretegn, som jeg ser, og som mange herinde ser, og at de vil lade deres børn være børn og bagefter sætte nogle grænser for dem, så alt ikke er lige meget. Det fortjener de børn og unge, vi alle holder så meget af.

Kl. 17.35

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Fru Else Theill Sørensen nævnte noget om, at debatten måske var gået ind i et forkert spor, fordi der blev talt om frivillige organisationer og tilskud til dem. Men der vil jeg da sige, at det, der er grundlaget for debatten her i dag, vel er den redegørelse, som ministeren har skrevet og måske endda egenhændigt skrevet. Deri står jo nævnt om frivillige organisationer, at det foreslås, at på det overordnede organisatoriske plan etableres faste samarbejdsstrukturer mellem kommuner og amter og relevant personale og frivillige organisationer – og så tales der lidt mere om dem. På sidste side tales der så i øvrigt også om, at foreningerne hvert år får tilskud fra Sundhedsstyrelsen til deres aktiviteter. Så jeg må da nok sige, at vi ikke har været det mindste af sporet i debatten her, det hører med.

Så det her med at forældre, skoler osv. har ansvaret. Mener fru Else Theill Sørensen ikke også, at vi som samfund, vi som politikere har et ansvar, når det gælder markedsføring, bevillinger, håndhævelse, kontrol osv. med, at butikker og restauranter overholder de love, der er? Er det ikke vores ansvar?

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg vil sige til det sidste, at det er vores ansvar, men der er grænser for, hvad vi kan gøre. Det er derfor, jeg understreger, at det først og fremmest er forældrene, der skal tage vare på deres små og halvstore børn og ikke tillade dem at tage til Løkken på drukweekend, eller hvad det nu er for noget. Der er jo også den mulighed, at forældrene siger: Det må du ikke Peter, du bliver herhjemme hos mor og far eller også sammen med kammeraterne fra sidevejen, som heller ikke må.

Forældre skal lade være med hele tiden at tro børnene, når de kommer og spørger, hvorfor de ikke må, for det må alle de andre. Hvis forældrene slog sig sammen, kunne det jo være, at de kunne forhindre det. Det kunne også godt være, at Løkken-Vrå Kommune, hedder den vel, kunne gøre en kæmpe indsats for, at de drukfester, der foregår i Løkken, ikke foregår mere. Man kunne f.eks. bestemme i politivedtægten, eller hvor det nu kan være, at man slet ikke vil have unge under 18 år ind på de diskoteker. Der er altså nogle, der kan gøre noget, nogle, der også har et ansvar.

Jeg regner med, vi vedtager det lovforslag, som vi nu skal behandle som næste punkt, og at det også vil hjælpe på det.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Villy Søvnald som ordfører.

Villy Søvnald (SF):

Jeg kiggede lidt på selve udformningen af forespørgslen, der lyder: »Hvilke initiativer vil regeringen tage i forhold til den løse danske alkoholkultur og særligt i forhold til børnenes og de helt unges alt for tidlige alkoholdebut...« Vi diskuterer altså både voksne, og vi diskuterer børn. Det synes jeg der er god rimelighed i at gøre, for jeg synes altid, det er noget imponerende, når forældregenerationen bestiger talerstolen, løfter en advarende pegefinger og siger til børnene: Nu skal I tage jer sammen.

Det her er en debat, der i ordets egentlige forstand vedrører os alle. Hvis bare man tager nogle af de centrale tal ud, tror jeg, det står meget klart, hvilket samfundsproblem vi taler om. Vi taler om 200.000 mennesker, der er afhængige på den måde, at det har en negativ betydning for deres liv. Vi taler om 60.000 børn, hvis forældre er indlagt på grund af alkoholrelaterede sygdomme. Vi taler om en samfundsudgift på i

hvert fald 10 mia. kr. efter Sundhedsstyrelsens skøn. En procent af 10 mia. kr. er 100 mio. kr.

Hvis man kiggede på det i forhold til sædvanlig risikovillighed, når man skulle løse et samfundsproblem, så synes jeg, der er grund til at være fortaler for et meget højt ambitionsniveau. Det er derfor, SF har taget initiativ både til en behandlingsgaranti, diskuteret i sats, og også til det beslutningsforslag, vi havde til behandling i fredags. Vi må simpelt hen fastholde nødvendigheden af et højere ambitionsniveau på det her område, fordi det er så stort et problem, vi taler om.

Jeg synes da, det er positivt, som sundhedsministeren også var inde på i sin indledning, at noget af det faktisk lykkes for os. Det er lykkedes at få børn til at drikke lidt mindre, stadig ekstremt meget, men det er lykkedes. Det er lykkedes at udskyde debuten en lille smule. Den er stadig væk for tidlig, men det er jo ikke jammer alt sammen. Vi ved faktisk godt, at vi kan nogle ting, der virker, hvis alle aktører går foran for at prøve at sikre, at vi får lavet noget ved det.

Jeg synes, det er lidt underligt i en debat som den her med de dobbeltbudskaber, der udsendes. Vi ved jo godt, at når afgifterne nedsættes, når det gøres billigere, så drikker børn og unge mere, og jeg synes, at regeringen og Dansk Folkeparti har et direkte ansvar for at udsende et dobbeltsignal, der hedder, at vi lemper på afgifterne, og så hæver vi den moralske pegefinger. Gad vist hvilket virkemiddel der er stærkest. Jeg tror ikke, den moralske pegefinger nødvendigvis vinder i slagsmålet med afgiftsnedsættelser.

Kl. 17.40

Det samme gælder reklameregler, hvor jeg synes, man skal være villig til at iværksætte sanktioner, hvis reglerne ikke bliver overholdt.

Ellers er det jo oplagt, at alle vel synes, at de aktører, der er rundt om barnet, skal vise ansvarlighed. Jeg kan ikke forestille mig noget politisk parti, der ikke vil sige, at forældrene skal gå ansvarligt ind i de her sammenhænge og være ansvarlige forældre. De fleste af os er jo ud over at være politikere også forældre og løfter vel det ansvar. Men det har jo netop, som nogle har pegt på, den sociale slagside, at nogle steder er børnene ladt lidt alene i forhold til dem, der skal løfte ansvaret. Derfor har vi også et samfundsmæssigt ansvar, som må rettes mod alkoholbranchen og dens meget blakkede moral, hvor jeg hørte indenrigs- og sundhedsministeren sådan, at det var på kanten af, hvad han ville acceptere, underforstået, at hvis der ikke sker no-

get nu i forhold til moralen, så bliver der hugget til.

Det vil jeg godt kvittere for. Det synes jeg er en positiv melding, og vi vil holde indenrigs- og sundhedsministeren fast på den melding, hvis indenrigs- og sundhedsministeren ikke af egen drift holder fast i det. Jeg synes, det er en god melding. Vi vil ikke finde os i, at når vi i øvrigt sender signaler ud, så har vi en alkoholbranche, der kører et selvstændigt løb.

Jeg synes, uddannelsessektorens rolle er indlysende vigtig. Det tror jeg alle er enige i at den er. Det er oplagt, at kommunerne har et ansvar både for den lovgivning, der bestemmer, hvem der udskænker, under hvilke vilkår, hvornår man åbner for alkohol osv. Også der skal vi selvfølgelig i enighed lægge det pres på, vi kan.

Sundhedsstyrelsen har i sagens natur også sit ansvar. Alle de ting er vi enige om. Så vidt jeg kan se, skiller vi kun på to ting i dag. Den ene er graden af konkretisering, hvor det forslag til vedtagelse, vi deltager i, er konkret på to måder, dels ved at løfte uddannelsesindsatsen i forhold til dem, der skal tage sig af dem, der er afhængige, dels ved diskussionen om en egentlig behandlingsgaranti.

Den anden ting er, at jeg tror, at man er nødt til at presse på og presse på og presse på, hvis det ikke bare skal blive ved de pæne ord og de gode hensigter, dem er der jo rigeligt af i enhver forsamling, hvor vi diskuterer det her, men skal det lykkes også at afsætte de beløb, der er forudsætningen for det store spring fremad, så tror jeg, at nogle vedvarende er nødt til at fortsætte med at drive på med den her debat.

Uanset at der er vedtaget noget i sats, som vi selv har været med til, og som vi selvfølgelig er enige i, så ved vi jo godt, at det, der bliver skillepunktet, når vi kommer dertil, bliver nødvendigheden af at skaffe de tilstrækkelige penge til den behandlingsgaranti, vi gerne vil have.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg hører faktisk stadig væk hr. Villy Søvndal sige, at det ikke er nok at sidde og forhandle en behandlingsgaranti via satspuljeforliget.

Hr. Villy Søvndal var selv en af dem, der mest aktivt gik ind i det her. Derfor synes jeg, det er utidigt at rejse de problemstillinger ligesom i sidste uge, når han lige har rejst sig fra bordene og stolene i Socialministeriet.

Hr. Villy Søvndal nævnte nedsættelse af afgifterne, og at det bare er et incitament til at børne-

ne drikker noget mere. Hvad mener hr. Villy Søvndal om andre lande? Lad os tage de syd-europæiske lande, hvor alkoholen er billigere, men de unge drikker ikke dernede. Hvad mener hr. Villy Søvndal om det? Er det, fordi der er nogen andre ting i vejen her i Danmark, eller hvad er det? Hvad vil hr. Villy Søvndal selv gøre ved det, for en alkoholbehandlingsgaranti til børn batter vist ikke rigtig noget?

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Jeg må sige, at det er skønt at høre hr. Villy Søvndal, fordi det altid er en engageret person, der kommer med ordene, men vi er uenige. Vi er især uenige om det med økonomien, for det er ligesom, at hver gang SF har et eller andet problem, så er løsningen altid: Haps – flere penge, flere penge. Her har vi det igen.

Jeg vil gerne sige, at da jeg var meget praktiserende læge, var der nogle i min praksis, der var alkoholikere på grund af en dårlig økonomisk situation. De troede, de følte i hvert fald, at det var bedre at drikke sig ud af det, så havde de det bedre sådan midlertidigt, i en kortvarig periode. Jeg tror, at et samfundssystem med relativt lave skatter, hvor far og mor har tid til at være sammen med børnene, giver et vist afstressende liv. I Venstre ønsker vi en helt anden samfundsmodel, end SF gør. Hvis man følger SF's model, bliver der højere og højere skatter, mere og mere arbejde, mindre og mindre tid til børnene. Det er deri SF og Venstre virkelig adskiller sig fra hinanden.

Jeg tror altså meget på en aldersgrænse på 16 år. Adskillelse mellem barneliv og ungdomsliv er utrolig vigtig, og vi tillader ikke, at de helt unge, altså børnene, drikker.

Kl. 17.45

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg ved ikke, om hr. Jørgen Winther står alene med det synspunkt i Venstre, der hedder mere tid. Jeg har forstået hovedbudskabet sådan, at alle skal arbejde mere og længere og hurtigere afslutte deres uddannelse og sådan noget. Det er de budskaber, jeg hører, hver gang statsministeren og finansministeren er på. Men det er da altid rart at møde en repræsentant for et mindretal, som hr. Jørgen Winther her gjorde sig til talsmand for.

Så siger hr. Jørgen Winther, at det ikke skiller på økonomien. Jamen det var det, vi skilte på i

satsforhandlingerne. Vi var villige til, og det har fru Birthe Skaarup fuldstændig ret i, at gå længere. Vi sagde også, at vi ikke kan vide, hvor meget det koster at gå videre. Da vi lavede behandlingsgarantien på narkoområdet, gættede vi for lavt. Det kostede 75 mio. kr. mere, end vi havde regnet med. Derfor måtte vi tilføje 75 mio. kr. Det er en af de bedste tillægsbevillinger, jeg har været med til at give. Tænke sig, hvorfor gør vi det? Fordi folk strømmer til narkobehandling.

Tænke sig, hvis vi kunne gøre det samme på alkoholbehandlingsområdet. Sagen er, at vi ikke kan vide det, inden vi prøver det, for først da ved vi, hvor mange der vil henvende sig. Men hvis vi gætter 100 mio. kr. for lavt, er det fint, hvis for 100 mio. kr. flere henvender sig og gerne vil behandles, er det fint, for det er jo lige præcis det, vi gerne vil.

Så sagde fru Birthe Skaarup, at hun syntes, at det var utidigt at gøre opmærksom på SF's tanker. Undskyld mig, hvis man ikke skal gøre det, når der er en forespørgselsdebat om emnet, hvornår er det så betids at gøre opmærksom på ens ambitionsniveau? Jeg anerkender, at Dansk Folkeparti ikke har det ambitionsniveau, men det kan vel ikke være utidigt. Det er så en forskel i ambitionsniveau, og det synes jeg er fair nok.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Så kørte rillen igen mod Dansk Folkeparti.

Hvis hr. Villy Søvndal prøver på at tænke tilbage på satspuljeforhandlingerne, så tror jeg nok, at vi også var meget optaget af det. Problemet var, at vi ikke aner, hvad det koster, og det gør vi heller ikke i dag.

Som jeg tidligere har sagt, er der tre områder. Det er den ambulante behandling, som mange amter allerede har rigtig godt styr på, vil jeg sige. Så er der dagbehandlingen, og så er der døgnbehandlingen. Vi kan jo ikke på forhånd vide, hvad det koster. Jeg tror ikke på, at vi har sat for mange penge af med de 140 mio. kr., men jeg ved, at det er et rigtig godt tiltag til at kortlægge det her område. Hr. Villy Søvndal anede jo heller ikke selv, hvad det kostede, ikke alene på det område, men også på nogle andre områder.

Med hensyn til utidige tanker og at vi har denne her forespørgselsdebat: Selvfølgelig skal man diskutere de her ting, men ikke igen rejse, at vi skal have en behandlingsgaranti her og nu, ligesom forslaget fra sidste uge gik ud på.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg forstår bare ikke, hvorfor vi skal arbejde med forskellige standarder. Da vi lavede narkobehandlingsgarantien, i øvrigt på SF's foranledning, sagde vi, at vi ikke vidste, hvad det kom til at koste. Det kan socialministeren bekræfte. Vi gættede på, hvor meget det kom til at koste. Jeg tror, det var 68 mio. kr. det første år og 70 mio. kr. i årene derudad, hvis jeg husker rigtigt. Nu har den så været i gang siden 1. januar 2003. Vi kan se, at narkotikaafhængige strømmer til behandling. Derfor sagde vi så ved satsforhandlingerne, og det kan fru Birthe Skaarup med sikkerhed også huske, at vi er nødt til at tilføre 75 mio. kr. om året. Hvordan kan det være, at vi turde på narkoområdet, men ikke tør på alkoholområdet?

Synes fru Birthe Skaarup, det er et problem, at vi året efter skal ud og bevilge flere penge, fordi det viste sig, at flere, end vi havde regnet med, ville i behandling? Er det ikke en af de lykkeligste begivenheder, vi har været udsat for længe, at det viser sig, vi har underbudgetteret, fordi langt flere vil behandles?

Bliver fru Birthe Skaarup bekymret for den samme udvikling på alkoholområdet? Ellers kan jeg ikke forstå argumentationen.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Birthe Skaarup for en tredje og sidste kort bemærkning.

Kl. 17.50

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Med hensyn til narkoområdet: Jamen det var da helt fint, at der blev penge tilovers. Sådan har vi det jo også hjemme i den private husholdning, hvis vi budgetterer for højt, så der er lidt kroner til nogle andre ting. Det er da helt fint.

Men jeg kan godt sige, at vi ikke anede på det tidspunkt, hvad det var, det her handlede om i kroner og øre, og vi var enige om at kortlægge området.

Jeg ved ikke, om de 75 mio. kr., vi kunne have budgetteret mere med, skulle være gået fra de udviklingshæmmede. Det var også et af prioriteringsområderne, plus alle de andre sociale områder, som blev prioriteret her sidst i oktober måned.

Jeg synes faktisk, at der var mange gode projekter, der fik tilført penge, også projekter, som vi kunne være bekendt, og vi har vist vejen med

det her. Det er også overskriften på alkoholområdet, det er vejen frem, som der står, og det vil Dansk Folkeparti gerne være med til.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Fru Birthe Skaarups indledende sætning var: Hvis der bliver penge tilovers. Jamen det er vel lige præcis forskellen på det her.

Hvis man sætter sig ned og venter på, når man i øvrigt laver skattelettelser, skattetænkning og sådan noget, at hvis der bliver penge tilovers, så vil man godt være med til at lave noget. Det her bliver jo aldrig til noget, medmindre nogle folk tager en beslutning om, at det her vil vi, fordi vi synes, det udgør så stort et samfundsproblem, og siger, at så vil vi også fremskaffe pengene til det, og vi har masser af finansieringsmuligheder. Vi synes, det her er vigtigere end f.eks. at forske i Gulag. Det her er efter vores opfattelse langt vigtigere end sådan et forskningsprojekt. Der skiller vi, det ved vi jo godt, men hvis den tilgang, man har, er, at »hvis der bliver penge tilovers«, så bliver det her bare aldrig til noget.

Derfor synes jeg egentlig, at de korte bemærkninger har været udmærkede til at illustrere den vidt forskellige holdning, der er til ambitionsniveauet på det her område mellem i hvert fald Dansk Folkeparti og SF, så dér kan man sige, at det har været en nyttig debat.

Naser Khader (RV):

Tak til Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti for denne forespørgsel.

Sundhedsfremme og det forebyggende optager os også meget i Det Radikale Venstre. I dag tager vi alkohol, især blandt børn og unge. Vi glæder os også til at debattere fedme og tobak.

Den danske alkoholkultur og det danske forbrugsmønster er på mange måder problematisk. Fra et sundhedsmæssigt og socialt perspektiv drikker danskerne for meget alkohol. Man kan f.eks. iagttage, at det gennemsnitlige alkoholforbrug pr. indbygger pr. år for folk over 14 år er 11-12 l ren alkohol. Niveauet har været nogenlunde konstant i de sidste 30 år og er højt sammenlignet med andre vestlige lande.

Alkohol koster ca. 2.600 danskere livet hvert år. Til sammenligning kræver trafikken omkring 500 døds ofre i Danmark.

Man anslår, at omkring 200.000 personer er afhængige af alkohol i Danmark med alvorlige sundhedsmæssige og sociale problemer til følge.

Blandt voksne danskere drikker 500.000 mere end Sundhedsstyrelsens anbefalede grænser.

De sociale problemer, der følger af dette overdrevne forbrug, er enorme; mindst 60.000 børn mellem 0 og 18 år er i en familie med misbrugere.

Hvad angår de unges forbrug, drikker danske unge mere og hyppigere end andre europæiske unge, 24 pct. af de 16-20-årige unge mænd og 14 pct. af pigerne drikker mere end Sundhedsstyrelsens anbefalede grænser.

Samtidig kan man iagttage en tendens til sammenfald i forbrug af rusmidler hos de unge, således at de, der ryger, også drikker og anvender andre euforiserende rusmidler, og man må også se på den generelle sundhedstilstand hos de danske unge.

En undersøgelse blandt gymnasieeleverne i Ribe Amt viste for nylig, at konditallet er faldet markant, og at mange piger havde en kondition som 60-årige.

Kl. 17.55

Hvad angår rygning og følgevirkninger heraf, er lungekraft stærkt stigende blandt kvinder.

Hvad skal vi så gøre ved disse problemer? Hvad kan vi gøre? Og hvor er grænsen for overdreven offentlig indblanding i den enkeltes ret til at bestemme over eget liv på den ene side og det sociale ansvar over for medborgere på den anden side?

Jeg erkender, at regeringen har gode hensigter på området. Jeg synes, der er kommet nogle positive udmeldinger fra begge ministre, og man har foretaget omfattende udredninger og redegørelser, men generelt mangler der konkret handling bag ordene. Der mangler en mere målrettet fokusering.

Senere i aften skal vi behandle regeringens forslag om en ny aldersgrænse for køb af alkohol, og regeringen har lovet et udspil til foråret om en fremtidig indsats over for børns tidlige alkoholdebut.

I Det Radikale Venstre hilser vi disse tiltag velkommen, men vi må også bemærke en påfaldende træghed i regeringens indsats på hele folkesundhedsområdet. Det er, som om man er bange for initiativer, der kan være en lille smule kontroversielle, og så har man besluttet helt og aldeles at fokusere på det behandelende sundhedsvæsen. Men forebyggelse er mindst lige så vigtig som behandling, og der er brug for en heftig indsats på området.

Derfor hilser vi denne debat meget velkommen, og vi glæder os til flere konkrete initiativer.

Line Barfod (EL):

Nu har der jo hidtil i debatten været udtrykt meget stor bekymring, så derfor vil jeg gerne starte med at referere en meget positiv nyhed. I Søndagsavisen i søndags kunne man læse på side tre en overskrift, der hed: »Danskere er de mest afholdende i Europa«. Det blev refereret, at når det gælder alkohol på arbejdspladserne, så ligger Danmark faktisk helt i bund i forhold til de øvrige europæiske lande, at 80 pct. af danskerne mener, at det er uacceptabelt at drikke i arbejdstiden, og at kun 1 pct. af danskerne oplever, at deres kolleger ofte drikker alkohol til frokost.

Det er faktisk lykkedes i løbet af en relativt kort periode fuldstændig at ændre alkoholkulturen på arbejdspladserne, så det er altså muligt for os at gøre noget ved alkoholforbruget ved en indsats, hvor man inddrager folk i selv at være med til i fællesskab at fastlægge den alkoholpolitik, der skal være der, hvor de er.

Vi burde nok være lidt mere optaget af, hvad det er for nogle ting, der virker, og hvad vi kan gøre for at bruge de her erfaringer i andre sammenhænge. Jeg synes selvfølgelig, det er vigtigt, at vi diskuterer de alkoholproblemer, der er, og de problemer, der er med, at nogle unge drikker for meget. Jeg har lidt svært ved at tage alvorligt, at Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti, som har sat afgifterne kraftigt ned på alkohol, som har åbnet for alkoholreklamer på TV 2, som skærer på ressourcerne til det forebyggende arbejde, behandling osv., er de tre partier, man skal høre stå heroppe og sige mest om, hvor forfærdeligt det er med det store alkoholforbrug. Der er ligesom ikke helt sammenhæng i det, man gør, og det, man siger.

Når vi så ser på, hvad det er, man kan gøre, så mener vi fra Enhedslistens side, at det er utrolig vigtigt at skille problemerne ad. Det er vigtigt, at vi ikke bare stiller os op og siger den forfærdelige ungdom, sådan som forældregenerationen og bedsteforældregenerationen altid har gjort, for hvis vi går ud og ser på de unge i dag, så er langt de fleste unge i dag utrolig modne og ansvarsbevidste, er utrolig gode til at styre deres eget liv. Jeg tror, vi har noget af det bedste ungdom, der har været nogen sinde, og det er altså vigtigt, at vi ikke går ud og siger, at alle de unge er forfærdelige, men holder fast i, at langt de fleste af de unge altså er utrolig fornuftige.

Så skal vi selvfølgelig se på, at der er en gruppe unge, der har store problemer. Det giver sig udtryk i et alt for stort alkoholforbrug, at de drikker sig alt for berusede, så de slet ikke ved,

hvad der foregår, at nogle af dem har et stort forbrug af hash eller andre euforiserende stoffer, at nogle af dem kommer ud i spiseforstyrrelser. Nogle går det så galt, at de forsøger selvmord, og nogle lykkedes det desværre for.

De problemer skal vi tage meget alvorligt og se på, hvad vi kan gøre for denne gruppe unge, for at de får det bedre, for at den gruppe unge ikke kommer ud i så store problemer og har så lidt selvværd, at de tyr til den slags.

Hvis ikke vi laver den skillelinje, så bliver det altså meget svært at nå ud og komme i dialog med dem, som vi ønsker at hjælpe. Derfor er det det, som vi gerne vil være med til at fokusere på.

Kl. 18.00

Vi skal senere – i det nye år – behandle et forslag, som vi fremsætter fra Enhedslisten om at lave noget undervisning i skolerne, hvor vi styrker de unges grænser og lærer dem noget mere om, hvordan de selv sætter grænser over for andre, og hvordan de lader være med at overskride andres grænser. Det tror vi faktisk kan være med til at hjælpe mange af de unge, der er tale om her, og også forhindre noget af det gruppepres, der jo også kan være omkring alkoholforbrug.

Og så mener vi altså, som vi også har været inde på flere gange i debatten, at man skal se på hele reklameforbruget, se på branchen, altså hele diskussionen om alkoholsodavand osv.

Jeg vil så også gerne gøre opmærksom på, at i Nordisk Råd vedtog vi i oktober måned en resolution, som lægger op til, at de nordiske lande skal prøve at gøre noget for at begrænse alkohol og narko bl.a. ved at prøve at se på markedsføringspolitik, men også ved at prøve at få forhøjet afgifterne. I stedet for at vi hele tiden har sådan en nedadgående spiral, hvor man kører konkurrence på, hvem der kan sætte afgifterne mest ned, så synes vi hellere, vi skulle køre en konkurrence på, hvem der kunne sætte dem mest op, eller i hvert fald få et samarbejde om at få dem opad.

Så vi mener, der er flere muligheder, man kan gå i gang med. Men det er altså vigtigt, at vi ikke skærer alle de unge over én kam, for så når vi ikke en eneste af dem. Vi er nødt til at gå ud og hjælpe dem, der har behov for det, men at se meget positivt på den meget store gruppe, der faktisk er utrolig ansvarsbevidst, og som kan være med til at sikre, at vi får en god alkoholkultur på skoler, i ungdomsklubber og andre steder, hvor de unge færdes.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Lad mig tage fat i fru Line Barfods sidste bemærkning om en god alkoholkultur på skoler osv. Nu ved jeg selvfølgelig ikke, hvad fru Barfod mener med skoler, men jeg vil bare sige, at for Det Konservative Folkepartis vedkommende mener vi sådan set slet ikke, der skal være nogen alkoholkultur på folkeskoler. Det skal bare være ingenting, altså det hører ikke hjemme i folkeskolen, og det hører ikke hjemme i de aldersgrupper.

Jeg er da helt enig med fru Barfod i, at der er utrolig mange unge, der er ansvarsbevidste og dygtige og alt, hvad man kan sige af positivt, men der er altså også nogle, som har et forhold til alkohol, som jeg synes ligger ud over, hvad jeg vil kalde naturligt.

I 2001 havde 22 pct. af 13-årige drenge i løbet af den sidste måned mindst en gang drukket fem genstande eller mere på en dag, og det tilsvarende tal for pigerne er 14 pct. Hvis vi går op til 14 år, er det 50 pct. af drengene, der har drukket fem genstande på en dag inden for den sidste måned og 47 pct. af pigerne. Så der er altså nogle ikke helt små grupper, som drikker mere, end jeg synes er godt.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Selvfulgt skal 13-14-årige ikke drikke alkohol i skolen. Det er ikke det, jeg taler om. Det, jeg taler om, er, at vi i skolerne skal have noget undervisning, så de unge lærer selv at sætte grænser og også lærer at lade være med at prøve at tvinge andre til at bryde grænser, lade være med at overskride andres grænser.

Ungdommen har nu engang altid prøvet grænser af, når det gælder alkohol og andre ting, og det, det gælder om, er at lære dem at omgås rusmidler på en fornuftig måde, ikke at vi skal lære dem, at 13-årige og 14-årige skal drikke flere genstande hver dag, men ligesom vi skal fortælle dem, at sex kan være vidunderligt, men at det også kan være forfærdeligt, hvis man overskrider hinandens grænser, så skal vi også lære dem i forhold til alkohol, hvordan man omgås rusmidler fornuftigt, og lære dem, hvornår man er gammel nok til at begynde at bruge det.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Der var noget, jeg ikke fik med i den tidligere korte bemærkning, og det var det med afgifter-

ne. Jeg synes jo sådan set, at vi i Danmark har vist, at det i og for sig ikke batter meget. Vi har gennem årene sat afgifterne kolossalt op, så vi har haft de højeste afgifter i verden, tror jeg, og ikke desto mindre er vi nogle af dem, der drikker mest – sådan alt i alt.

Ungdommen har altid prøvet grænser af. Det tror jeg er helt rigtigt, men forskellen er, at der i nogle år ikke har været nogen til at stoppe dem dér ved grænsen. Jamen det er rigtigt. Se dog bare overbærende ud, men sådan er det altså.

Det er let nok at sidde og grine af det. Altså en af fordelene ved at have en lidt ældre dåbsattest er, at man har oplevet nogle flere generationer af unge, vil jeg gerne sige til fru Line Barfod.

Kl. 18.05

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Fru Line Barfod – den purunge.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Først om afgifterne: Hvis man ser på erfaringen fra dengang, man kraftigt forøgede afgiften på fattigmandssnapsen, som man kaldte det dengang, så løste det virkelig nogle kolossale sociale problemer og alkoholproblemer, at man satte den afgift kraftigt i vejret. Der er ingen tvivl om, at prisen har stor betydning for, hvor meget der bliver købt. Man kan jo tydeligt se, at de her alkoholsodavand, hvor de unge kan købe noget, som er nemt at drikke, og som ikke koster særlig meget, også har betydning for deres forbrug, ligesom jeg er nervøs for, at der nu kommer en 5-liters-vodka til knap 400 kr., og hvad det så kommer til at betyde for de unges forbrug. Prisen har betydning for forbruget; det tror jeg ikke der kan være meget tvivl om.

Om det med at sætte grænser: Altså jeg tror, det allervigtigste, vi skal lære vores børn, er, at man skal respektere andres grænser, og at man skal lære at sætte sine egne grænser. Det synes jeg er utrolig vigtigt at lære børn. Hvis man kan det, hvilket mange af de unge kan i dag, men som der desværre er nogen, der ikke har lært ordentligt, så er vi kommet et kolossalt langt stykke.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Det er rigtigt nok, at dengang man lagde en tårnhøj afgift på fattigmandssnapsen – jeg husker, at det var cirka ... nej, jeg husker det ikke,

men jeg har læst, at det var cirka omkring 1918; det husker jeg *dog* ikke – da faldt spiritusforbruget markant. Nu var folks økonomiske formåen altså også en anden dengang, og da ramte denne forøgelse af afgiften direkte, sådan at man simpelt hen ganske enkelt ikke havde råd til at gå ned og købe en flaske brændevin. Så højt tror jeg ikke fru Line Barfod synes vi skal have afgifterne op i dag, for ja, jeg ved ikke, så skal alle jo rejse alle mulige steder hen for at købe en flaske med noget alkohol i.

Om de der sodavand: Jeg synes heller ikke, det er smart, at man appellerer til unge, men jeg vil gerne sige, at man altså altid har kunnet blande alkohol og sodavand, og det har altid smagt helt uskyldigt. Så det handler egentlig om at fortælle sine børn, at sådan noget *er* alkohol, og at det *er* farligt.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Lige præcis. Vi skal lære vores børn og unge, at alkohol kan være farligt, hvis man får for meget af det, og at man især skal passe på, hvis det er blandet sammen med noget andet, så man ikke kan se, hvor meget man får. Forskellen på, at man blander selv og man køber det færdigblandet, er jo, at man kan se, hvor meget af det stærke man blander i, og med hensyn til alkoholso-davand er de unge ofte begyndt at drikke dem i stedet for øl. De er let tilgængelige, og der bliver reklameret enormt for dem, og derfor er der en del, som måske, hvis de skulle drikke øl eller vin, ikke ville drikke særlig meget, fordi det ikke smager særlig sødt, men nu drikker de altså noget, der smager som de sodavand, de er vant til at gå og bælle hele dagen, og det giver altså nogle andre virkninger.

Derfor synes jeg, det er vigtigt at lære børn og unge, hvad det egentligt er, det går ud på, og også se på nogle begrænsninger med hensyn til markedsføringen, så de ikke bliver markedsført over for børnene, som vi så det med vodkanisser og andet.

Vedrørende afgifter: Det, jeg siger, er ikke, at en flaske brændevin skal op på at koste 2.000 kr. Det tror jeg godt nok ville have en effekt, men jeg tror ikke, det ville være særligt konstruktivt, kan man sige, i forhold til, at vi også synes, det er i orden, at folk indimellem drikker lidt. Det, jeg snakker om, er, at det har en betydning, hvad afgifterne er, og vi synes altså, de er kommet alt for langt ned i øjeblikket.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Så er det fru Tove Videbæk som ordfører.

Tove Videbæk (KD):

Det er en utrolig vigtig debat, vi har her i dag. Det er jo et resultat af en forespørgselsdebat, som vi havde her i salen den 27. februar i år på foranledning af Kristeligt Folkeparti, som det dengang hed. Under den debat var der næsten enstemmig opbakning til en vedtagelse om, at regeringen bl.a. skulle komme med en redegørelse vedrørende børn og unges alkoholforbrug samt om regeringens initiativer i forhold til anbefalingerne i Kornumrapporten.

Jeg vil sige, at når man kun har 5 minutter, er det utrolig svært at vælge, hvilke punkter man skal bruge sin ordførertale på, for der er så meget vigtigt at bringe frem, men jeg vil nu alligevel begynde med markedsføringen, som vi har været inde på tidligere. Regeringen siger i sin redegørelse, at man vil følge området nøje og ikke tøve med at gribe ind, såfremt producenter og forhandlere af alkohol i stigende grad målretter markedsføringen af alkohol mod børn og unge.

Man kan så sige: Tja, hvor meget skal der egentlig til, før man griber ind? Jeg synes, man har kunnet følge med længe og set, hvordan branchen mere og mere aggressivt går efter børn og unge. Hvad vil regeringen gøre ved det? Vil man være villig til at fratage bevillinger, forhøje bøder, opprioritere politikontrollen osv., osv.? Vi har virkelig brug for at få nogle håndfaste regler på det her område.

Kl. 18.10

Jeg vil da gerne også under det her punkt nævne det brev, som jeg har fået fra en borger i Løkken, og jeg vil stille et spørgsmål til sundhedsministeren og håbe, han kan svare på det: Hvad skal de stakkels borgere deroppe i Løkken gøre? Er det en tilføjelse i politivedtægten, der skal til for at stoppe den form for drukorgier gennem byens gader? Eller hvad er det, der skal til?

Så vil jeg gerne sige noget om de frivillige organisationers arbejde med forebyggelse og behandling; det har vi også været inde på. I regeringens redegørelse er der nævnt en del om de frivillige organisationer, og ligeså er der i regeringens diverse udmeldinger sagt, at regeringen ønsker at inddrage de frivillige velgørende foreninger stærkere i løsningen af en række sociale opgaver. Man siger i »Det fælles ansvar«, at man vil styrke inddragelsen af de frivillige i opgaveløsningen.

Når vi ser på de tal, som vi allerede har snakket om i dag, så hopper kæden af for mig, for vi ved, at nogle af dem er blevet beskåret med 20 pct., og samlet er de blevet beskåret med 27 pct. over 2 år. Det er altså en voldsom beskæring, og det synes jeg simpelt hen ikke stemmer overens med udmeldingen om, at man vil inddrage og endog *styrke* inddragelsen af de frivillige i opgaveløsningen vedrørende forskellige sociale opgaver. I Kornumrapporten, som jo også ligger til grund for det her, anbefales det netop, at samarbejdet mellem myndighederne og de alkoholmisbrugsbekæmpende og -forebyggende for- eninger skal fastholdes og styrkes.

Vedrørende håndhævelse af forbuddet mod salg og udskænkning står der i regeringens redegørelse, at regeringen vil overveje at skærpe sanktionerne over for de butiksindehavere, der konsekvent og gentagne gange overtræder butikssalgsforbuddet. Men hvad skal der egentlig til, for at regeringen kommer videre end bare til overvejelser og begynder at skærpe sanktionerne? Vi ser jo gentagne gange i medierne, at børn og unge kan gå ind næsten hvor som helst og få lige præcis, hvad de vil have af øl og spiritus – nogle gange otte ud af ti steder. Og et enkelt sted i landet så vi via medierne, at børn og unge under 18 år kunne gå ind og få, hvad de ville ti af ti steder. Hvad skal der egentlig mere til, for at man vil skærpe? Og hvem er det egentlig, der kontrollerer, om butiksindehavere og restauratører gentagne gange overtræder? Politiet gør det jo i hvert fald ikke, de foretager dårligt nok stikprøver, det er ofte medierne, der sender børn og unge ud for at afprøve det.

Regeringen overvejer endvidere indførelse af et udvidet næringsbrev, og det synes jeg er en udmærket idé. Man overvejer så, om gentagne overtrædelser af forbuddet mod butikssalg af alkohol til unge under 15 år skal optages på den liste. Det synes jeg da helt ærligt vil være en rigtig god idé, for som vi ser det hos Kristendemokraterne, så er moms og skattesager altså ikke vigtigere end vores børns og unges helbred.

Vi har også i dag været inde på alkoholbevillingerne. Kornumrapporten siger jo om de her alkoholbevillinger, at der bør være sådan nogle bevillingsnævni i alle kommuner, og det håber jeg vi kan komme tilbage til også her i Folketinget. Vi vil i hvert fald gerne fremsætte forslag om det endnu en gang.

Som jeg ser det, har det været nyttigt med den debat her i dag, så vi indser og erkender, at det er ikke alene forældre, det er ikke alene sko-

ler, det er ikke lærerne alene og alle de andre derude, der har et ansvar på det her område; det har vi så sandelig også i høj grad som politikere, og det ansvar bør vi tage på os.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Jeg vil godt spørge fru Videbæk, når nu fru Videbæk taler så varmt om de alkoholbekæmpende organisationer og deres indflydelse, om fru Videbæk så kunne tænke sig at være med til en overvejelse af at få genoprettet noget, som man kendte i gamle dage, og som hed Alkoholpolitisk Kontaktudvalg, og udstyre dette kontaktudvalg med de rigtige mennesker, den rigtige repræsentation, og der mener jeg, at det skal være folk inden for paraplyen, fagfolk, politikere og først og fremmest ministeren; det skal være et organ, som ikke bare mødes en gang om året, men som har afgørende indflydelse på den politik, som bør føres på det her område. Jeg synes, det i hvert fald kunne være rart at overveje, om man kunne komme derhen til.

Kl. 18.15

Uden at ville tage ordet ud af munden på ministeren tror jeg, at et svar på hele spørgsmålet omkring Løkken-Vrå-situationen vel i virkeligheden er, at det er et spørgsmål om politivedtægtens § 4. Den har kommunalbestyrelsen altså en temmelig stor indflydelse på, og de kunne ikke rigtig blive enige, så vidt jeg husker.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Kan fru Tove Videbæk svare på, hvem der afskaffede Alkoholpolitisk Kontaktudvalg, og hvorfor det blev afskaffet?

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Til hr. Poul Qvist Jørgensen: Vi vil fra Kristendemokraterne meget gerne være med til at genoprette udvalget, for ulykkerne er faktisk haglet ned over det her området, efter at Alkoholpolitisk Kontaktudvalg blev afskrevet. Nu er der så kommet embedsmænd og en masse andre ind imellem foreningerne og det politiske lag, og det er en ulykke. Derfor vil vi meget gerne være med til at rette op på det.

Til fru Birthe Skaarup vil jeg gerne sige, at det var den tidligere regering, der afskaffede alkoholkontaktudvalget, og det var vi meget imod. Det var, tror jeg, under sundhedsminister Sonja Mikkelsen. Vi havde en heftig debat her i Folke-

tingssalen om det, og vi var alle sammen meget imod det. Så det var den tidligere regering, der gjorde det. Men det skal jo ikke afholde os fra at se at få det genoprettet, når man ser, at noget er forkert.

Lige før havde jeg ikke tid til det, men nu vil jeg gerne på Kristendemokraternes vegne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse:

»Folketinget anser børns og unges tidlige alkoholdebut og det for store alkoholforbrug for en af de største sundhedsmæssige og sociale udfordringer.

- Folketinget opfordrer derfor regeringen til at
- stramme op på markedsføringen af alkohol,
  - opprioritere støtten til de frivillige organisationers arbejde med forebyggelse og behandling,
  - skærpe håndhævelsen af forbuddet mod butikssalg af alkohol og forbuddet mod udskænkning til børn og unge,
  - sikre en strammere politik vedrørende alkoholbevillinger,
  - sikre en bred vifte af behandlingsmuligheder, så det bliver muligt for den enkelte borger at få det relevante behandlingstilbud,
  - afgive en årlig redegørelse til Folketinget vedrørende børns og unges alkoholforbrug og regeringens initiativer for at nedbringe forbruget og
  - opprioritere alkoholtæmaet i Videns- og Formidlingscenter for Socialt Udsatte.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 40).

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Så er det sundhedsministeren – undskyld, *indenrigs-* og sundhedsministeren; vi må hellere få det hele med.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det.

Det har jo været en spændende debat at lytte til. Jeg synes også, den momentvis har været god.

Jeg vil sådan set starte med at tage udgangspunkt i det, fru Line Barfod sagde til allersidst: Man skal ikke skære alle over én kam. Det vil jeg

gerne gøre til et slogan i forhold til, hvad jeg nu vil sige, for der kan jo godt være en tendens til, når ministeren går på talerstolen, at erklære sig enig med regeringspartierne, og hvem der ellers i øvrigt bakker regeringen op, og så være meget uenig med resten – så er der ligesom en opposition og dem, der bakker op.

Men man skal ikke skære alle over én kam, så jeg vil sådan set gerne starte bagfra og sige, at jeg er meget, meget enig med fru Line Barfod i, at vi skal have en nuanceret tilgang til den her debat og glæde os over, at unge, som de fortsat er flest, lever et fornuftigt og målrettet liv og så lejlighedsvis foretager de grænseoverskridende handlinger, som også hører ungdommen til, men så i øvrigt finder ind på det rigtige spor igen. Det er jeg meget, meget, meget, meget enig i.

Kl. 18.20

Jeg er også meget enig i den iagttagelse, der gik på positivt at sige, at det kan lade sig gøre – og det er jo faktisk lykkedes – at flytte kultur. Fru Line Barfod nævnte, som jeg også selv gjorde i mit eget første indlæg, den succes, det har været med at få arbejdspladserne til at tage det her problem alvorligt, og fru Line Barfod sagde, at i stedet for det, som debatten i høj grad handler om, burde vi have en optagethed på, hvordan vi nyttiggør erfaringerne i andre sammenhænge. Det er jeg også meget enig i.

Derfor synes jeg så også – og det er så det med ikke at skære alle over én kam – at det har været forstemmende at lytte til i særlig grad hr. Villy Søvndal og denne tagen patent på virkeligheden, som hr. Villy Søvndal altså har monopol på, ikke bare en tagen patent på virkeligheden, som vi andre overhovedet ikke har noget begreb skabt om, men altså også en tagen patent på løsninger og et fuldstændig enøjet fokus på behandling, på behandling, på behandling.

Nu kan jeg se, at hr. Naser Khader er gået; han er så nok gået ud i virkeligheden, men hr. Naser Khader var inde på, at det var et problem, at regeringen generelt på hele sundhedsområdet var træg i relation til forebyggelse, og at vi fokuserede alt for meget på det behandlende, og så vil jeg sige til hr. Naser Khader, at det jo er en kritik, han i den her debat skulle rette mod hr. Villy Søvndal, som jo stort set kun talte om behandling og flere penge og flere penge og flere penge. Jeg synes egentlig, det er lidt ærgerligt, for her havde vi sådan set chancen for at få en holdningspræget debat. Jeg kan se, at hr. Naser

Khader er vendt tilbage fra virkeligheden. *(Munterhed)*:

Da hr. Jørgen Winther forsøgte at brede den her sag ud, blev der nærmest sådan grinet lidt af det. Jeg vil gerne sige, at jeg sådan set er meget enig i nogle af de betragtninger, hr. Jørgen Winther gjorde sig om det, der i virkeligheden er det fundamentale spørgsmål helt tilbage fra Holberg, ikke?: Vi ved godt, at danskerne drikker, men hvorfor drikker danskerne? Med det ringe kendskab, jeg har til virkeligheden, så tør jeg da i hvert fald ikke helt udelukke, at det kan have noget at gøre med den måde, vi lever vores liv på. Og til den måde, vi lever vores liv på, knytter sig jo også de generelle vilkår, vi som Folketing skaber for den danske befolkning.

Skattetrykket, udsigten til, at ejendomsskattebilletten kommer ind der, og nu er den steget igen, og ud over ekstraarbejde skal man også ud og tage noget sort arbejde for at få det hele til at hænge sammen – og så skal der kobles af i weekenden. Altså jeg udelukker da ikke – og her inddrages også mine egne helt private erfaringer – at det fænomen, der hedder, at man har en meget stresset hverdag, godt kan spille ind på den måde, man så slapper af i weekenden på.

Hr. Villy Søvndals svar på de her udfordringer er så: flere penge, flere penge, flere penge. Man kan så sige, at hvis det kun var i forhold til den her diskussion, at det var svaret, så o.k. for det, for hvis man kan føre sandhedsbevis for, at 3 mio. kr. mere til de alkoholbekæmpende foranstaltninger løser det her problem, så vil jeg meget gerne gå på jagt, men problemet er jo, at det er svaret på *alle* udfordringer; uanset hvilket problem vi diskuterer, så er det: flere penge, flere penge, flere penge, flere offentlige udgifter. Og så kan man jo altså drage den slutning, at jo flere offentlige udgifter, desto færre alkoholikere. Hvis der er den sammenhæng, burde Danmark jo være tørlagt for mange år siden.

Det kan godt være, at det i virkeligheden skal vendes den anden vej rundt, sådan som hr. Jørgen Winther forsøgte at gøre det ved at sige, at de problemer, vi har, er nogle, der knytter sig til kultur og holdninger, og det er jo altså også et slutprodukt af de generelle vilkår, vi byder danskerne.

Så jeg synes, det er godt, vi har en regering, der helt overordnet forfølger det mål, at nu skal vi lade være med at lægge flere åg på den danske befolkning, nu skal vi lade være med at gøre livet unødigt mere svært for dem, nu skal vi lade være med at røve mere af deres økonomiske

handlefrihed fra dem. Det synes jeg er en helt overordnet rigtig linje, som kan være med til at give de danske familier lidt luft, lidt frisk luft.

Så er der jo altså bare det forhold, at der skal være sammenhæng i tingene. Nogle kan selvfølgelig godt have det privilegium fra sag til sag at shoppe rundt og foreslå de ultimativt rigtige løsninger, men det er i hvert fald en del af min virkelighed, at der skal være sammenhæng i tingene, og det vil sige, at hvis man sætter sig det overordnede mål, at nu skal den skatteskrue, som har været drejet i år for år for år, ikke bare ikke drejes yderligere i, den skal løsnest, så *har* det en konsekvens, så rummer det en udfordring, det rummer også en bevillingsmæssig udfordring, og derfor tager jeg det fulde ansvar for, at jeg har reduceret de ressourcer, der stilles til rådighed for de frivillige foreninger på det her område, umiddelbart med noget, der ligner et par millioner.

Kl. 18.25

Den resterende del af reduktionen – og det er så den største, det er omkring 3 mio. kr. – vil jeg gerne tilskrive en af forgængerne i mit embede. Hvem præcis af dem kan jeg ikke huske, der var så mange, og det gik så hurtigt, så det er jeg ikke præcis i stand til at tidsfæste, men en af mine forgængere traf de her beslutninger om at overføre midlerne til Sundhedsstyrelsen og i den forbindelse også at stoppe med de 3 mio. kr., der var i projektmidler. Så det er et delt ansvar.

Men så synes jeg i øvrigt også, at det bliver lidt for simpelt, hvis man bare bedømmer den frivillige indsats på det her område isoleret i forhold til lige præcis de bevillinger, der er målrettet de alkoholbehandlende foreninger.

Lad mig nævne f.eks. det initiativ, vi nu tager, der hedder »Narkoen ud af byen«, hvor vi afsætter en betydelig sum penge til at lave fuldskalamotoelforsøg i én kommune i hvert dansk amt. Det er under overskriften »Narkoen ud af byen«, men det handler jo om det samme, det handler jo om at få alle ind i et forpligtende samarbejde, der går ud på at få unge til at leve en tilværelse fri af rusmidler.

De virkemidler, der skal til for at dæmme op for, at unge ryger for meget hash, er jo langt hen ad vejen de samme virkemidler, der skal til for at dæmme op for, at unge drikker hjernen ud i weekenden. Så lad nu være med at falde i den der grøft, hvor vi bare sætter etiketter på alle de her småbevillinger, vi har rundt omkring; lad os nu få tingene ind i en sammenhæng.

Til den sammenhæng hører jo altså også at sende signaler om holdninger, og der vil jeg gerne sige, at jeg synes, det er trist, hvis det ikke kan lykkes at få et enigt Folketing til at sende et fælles entydigt signal ud til den danske befolkning, til de danske kommuner, til de danske virksomheder osv., når det i virkeligheden er sådan, at det, der skiller, er det, der slet ikke er i fokus for debatten her. Vi har en debat, der handler om, hvordan vi får skabt en situation, hvor børn og unge debutterer senere og drikker mindre, og så kan det altså ikke være rigtigt, at et forskelligt temperament med hensyn til, hvordan man fremmer det, der jo i princippet er alles vision, nemlig at alle, der har et behandlingsbehov, også kan komme i behandling, skal være det, der står i vejen for, at man kan enes om en vedtagelse. Det er sådan set en stærk appel til de partier, der forsøger at sætte noget andet på dagsordenen end det, der egentlig er på dagsordenen, om at reflektere lidt over det, når der skal stemmes.

Jeg tror på, at politik ikke kun handler om kroner og øre, men at politik også handler om holdninger, og at det er af selvstændig værdi, at et enigt Folketing signalerer over for alle ansvarlige aktører i det her samfund, at her har vi et problem, som alle må bidrage til at løse.

Det fører mig så direkte over i også at svare på nogle af de spørgsmål, der har været.

Fru Birthe Skaarup har spurgt til kommunernes rolle, og kommunerne er jo en central aktør, som faktisk har en betydelig værktøjskasse og har mulighed for at gå ind og tage et ansvar for: Hvordan skal vores by se ud? Hvad er det for et niveau, der skal være med hensyn til bevillinger, rækkevidde af bevillinger, eventuelle restriktioner på adgang til de forskellige restaurationer, en højere aldersgrænse etc.? Der er en værktøjskasse af muligheder.

Derfor er svaret til fru Tove Videbæk vedrørende den borger fra Løkken, der har skrevet til fru Tove Videbæk – det skulle ikke undre mig, om det er den samme borger, der også har skrevet til mig; det kan vi teste nede bagved om lidt – at løsningen skal findes i, at kommunalbestyrelsen i den pågældende kommune må være sit ansvar voksen. Det er totalt uholdbart at forestille sig, at vi skal fjernstyre Løkken fra Folketingsalen. Det ville i øvrigt også være helt forkert, hvis vi er på jagt efter sammenhænge i forhold til en anden debat, der handler om det kommunale selvstyre. Kommunalbestyrelsen i det pågældende område må tage sit ansvar på sig.

Lige på falderebet, for min tid er løbet ud: Fru Tove Videbæk reflekterede lidt over de forskellige bemærkninger, jeg har gjort i min redegørelse til Folketinget om, at regeringen overvejer snart det ene og snart det andet, og ville vide, hvornår vi holder op med at overveje. Der kan jeg da bare pege meget konkret på den næste sag på dagsordenen – den vender vi jo tilbage til – hvor det følger af det lovforslag, at der er lagt op til en ganske betydelig skærpelse af bødeniveaet til de butiksindehavere, som overtræder forbudet mod salg af alkohol til unge under aldersgrænsen. Men det vender vi jo tilbage til. Det er altså et konkret eksempel på, at der er konsekvens.

Kl. 18.30

Det må nu engang være sådan, det tror jeg i hvert fald grundlæggende er et godt opdragelsesprincip, at man starter med at sende signaler og advare, og så giver man en vis tid, og hvis ikke der er effekt af de advarsler, man har sendt ud, så tyer man til lovgivning.

I den forbindelse har hr. Villy Søvnald ...

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg ved godt, at jeg var sent ude med mine signaler og advarsler, men nu er der altså gået 3 minutter over taletiden.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

I den forbindelse har hr. Villy Søvnald opfanget mine signaler omkring markedsføringen helt korrekt.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg forstod, at jeg havde gjort sundhedsministeren forstemt. Jeg synes jo altid, det er ærgerligt at forlade en minister i den kondition med alle de konsekvenser, det kan have.

Jeg forsøgte ikke, vil jeg gerne sige til ministeren, at tage patent på virkeligheden. Jeg rettede bare på de dele af virkelighedsbeskrivelsen, der var vitterligt vås, og det synes jeg i øvrigt også, ministeren medgav til slut, hvor han vedstod besparelserne på de frivillige organisationer, og jeg vil godt kvittere for, at vi fik det billede på ret køl igen. Det er altid rart at diskutere ud fra et rigtigt billede og ikke et forkert billede. Det var ikke et forsøg på at tage patent, det var et forsøg på at rette det, der var vitterligt vås fra et støtteparti, som ministeren ellers læner sig tæt op ad. Det skal man altid være opmærksom på.

Ministeren sagde så, at det ikke altid er flere penge på området, der klarer det. Jeg forstod, at ejendomsskat og skatteskruen og sådan noget også kunne gøre, at folk blev alkoholikere og sådan noget. Det er jo en meget bred definition, må jeg sige. Men det er en fuldstændig misforståelse, at jeg altid skulle gå ind for flere penge på alle områder. Jeg vil gerne spare på hjemmevernet og andre steder. Det er en fuldstændig misforståelse fra ministerens side, som jeg ikke kan forstå hvordan han er blevet hensat i.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Ministeren var både i første og anden omgang inde på, at alkohol er en del af vores kultur, som vi ikke ændrer via lovgivning osv., osv., men der er jo altså områder, hvor vi som politikere må tage ansvar på os og lave lovgivning også her, og her tænker jeg både på markedsføring og håndhævelse af forbud og også vedrørende de frivillige organisationer og behandlingsmuligheder og alkoholbevillinger osv., osv.

Der var ministeren så inde på og mente, at det var at forsimple debatten, at vi talte om de frivillige foreninger osv. Men de frivillige, som alle jo roser for deres indsats, er jo bestemt ikke irrelevante i denne her sammenhæng, og ministeren er jo da også inde på deres betydning i sin egen redegørelse, som ligger til grund for denne her debat.

Ministeren går så ind og taler om småbeløb på 3 mio. kr. Ja, 3 mio. kr. er småbeløb i forbindelse med statskassen, men når 3 mio. kr. altså er 27 pct. af det, man får i alt, så er 3 mio. kr. altså ikke et småbeløb, så er det mange penge.

Jeg vil gerne spørge, om ministeren vil gøre noget for at genoprette det tilskud, de får, enten det så skyldes den gamle eller den nuværende regering, at de får for lidt.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Når nu ministeren er så ophidset over, at vi åbenbart er nogle stykker, der ikke har forstået noget som helst og bare interesserer os for noget andet, så vil jeg spørge ministeren: Er det ikke rigtigt opfattet, at der i ministerens egen redegørelse, som ganske vist stammer fra 5. sundheds-kontor og er fra den 24. oktober, er kæmpestore væsentlige afsnit f.eks. om opkvalificering af personale og om behandlingstilbuddene? »Styrkelse af behandlingstilbuddet« står der direkte.

Derfor er mit spørgsmål til ministeren: Er det ministerens overvejelse, tanke, plan, at vi på ministerens initiativ snart skal have en diskussion i dette forum i dette Folketing om disse væsentlige punkter, eller er det os andre, der skal tage initiativet, eller hvad?

Kl. 18.35

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er meget enig med ministeren og hr. Jørgen Winther i, at børnefamiliernes vilkår kan have stor betydning, og at den måde, vi indretter samfundet på, kan have stor betydning for, om folk kommer ud i bl.a. alkoholproblemer. Det er klart min erfaring, når jeg rådgiver folk med økonomiske problemer, at en dårlig økonomi kan føre til mange former for problemer, herunder alkoholproblemer.

Hvis ministeren vil have en konstruktiv debat om, hvordan vi forbedrer de økonomiske vilkår for børnefamilierne, og hvordan vi sikrer et samfund, der er bedre indrettet, så man har god tid, når man har små børn, så vil vi meget gerne deltage i den debat.

Jeg forstår bare ikke helt, hvordan det hænger sammen med, at vi tidligere i dag har diskuteret to forslag, hvor der blev skåret ned på pengene til børnefamilierne. Men det kan være, at ministeren ser en eller anden sammenhæng i, at man her altså synes, at vi skal sikre bedre økonomi for børnefamilierne, og at man tidligere i dag har skåret ned på børnefamilierne.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Også her vil jeg gerne starte med at tage udgangspunkt i fru Line Barfods indlæg. Jeg synes, der er god kemi her. Komplimenterer for komplimenterne og returnerer dem.

Jeg er sådan set meget glad for, at Enhedslisten i modsætning til hr. Villy Søvndal anerkender og erkender, at der er sammenhæng i tingene, altså at man ikke bare kan sige: Nu diskuterer vi lidt alkohol her, og så handler det bare om noget behandling og nogle flere penge, og så er det løst, og en anden dag diskuterer vi noget andet – man vil lukke hjemmeværnet, kan jeg forstå – men ligesom accepterer tankegangen om, at der skal være en sammenhæng i det, vi gør. Det er jeg meget glad for. Det kan så meget vel

være, når vi går ind i en tættere diskussion, at det viser sig, at vi vil se forskellige sammenhænge. Men at det ligesom er et grundlæggende vilkår for de politiske debatter, at man ikke bære fra område til område til område skal dømmes på, hvad der selvstændigt er af penge dér, men at det skal ses i en sammenhæng, det er vi enige i.

Jeg bliver nødt til at sige, og det bliver så næsten en gentagelse – og derfor skal jeg bare gøre det i stikord – af en debat, jeg lyttede til med interesse i formiddags, og som bl.a. involverede partiet Venstres politiske ordfører, at den generelle økonomiske politik, denne her regering fører, altså er en, der er med til at give danskerne noget frisk luft, hvor man ikke oplever, at skatterne bare stiger og stiger, hvor man ikke oplever, at grønne afgifter, der vender den tunge ende nedad, bare stiger år for år osv. Sådan er det bare. Men så bliver det jo også nødt til at være sådan af hensyn til sammenhængen, at der er konsekvens. Hvis man vil føre den politik på sin indtægtsside, statens budgetter, så giver det også færre penge at arbejde med.

Derfor kan man selvfølgelig også vælge en anden strategi og give alle de penge til de frivillige, de måtte bede om, og give alle de penge til kommunerne, de måtte bede om, og så gå ét sted hen og hente dem, nemlig ude i borgernes lommer. Ville det være fremmende for en samfundsudvikling, hvor folk lever mere i harmoni med sig selv, har tid til sig selv og deres børn? Jeg tror det næppe.

Jeg er meget enig med fru Tove Videbæk i, at samfundet også skal tage et ansvar. Det mener jeg sådan set også var et hovedtræk i mit første indlæg, at vi skal lave regler, som understøtter de holdninger, vi gerne vil fremme, og at vi også skal tænke på håndhævelse. Det er sådan set der, der er en stor forskel mellem den tidligere regering og denne regering, for hvor den gamle regel med 15 år i butikkerne – det er næste punkt på dagsordenen – jo var en ren signallovgivning, lægger vi nu op til at pakke den lovgivning ind i to ting: dels nogle sanktioner, der er af en sådan størrelse, at det har effekt, store bøder ved gentagelsesovertrædelser, dels et praktisk instrument, nemlig det identitetskort til de unge på 16 år, der gør, at butikkerne i virkelighedens verden – den ved jeg ikke så meget om, men alligevel er det det, der er målsætningen – har en mulighed for at efterleve den her regel i praksis. Så det er jeg meget enig i.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Nu skal jeg nok lade være med at snakke mere om økonomi, for det har vi jo gjort en hel del, men jeg vil gerne høre ministerens holdning til det, der står i Kornumrapporten vedrørende kommunernes medvirken og bevillingsnævne osv., osv. Som grundlag for redegørelsen lå jo bl.a. Kornumrapporten, og hvilken holdning regeringen havde til de forskellige anbefalinger i Kornumrapporten, og i Kornumrapporten anbefales det jo, at der foretages en systematisk organisering af indsatsen på alkoholområdet i kommunerne, hvilket f.eks. kan omfatte bevillingsnævnenes opgaver, og ligesådan siger Politimesterforeningen, at der bør ske en udbygning af bevillingsnævne, således at der findes bevillingsnævn i alle kommuner.

Kl. 18.40

Hvad er ministerens holdning til det? Ville det ikke være en god idé at få bevillingsnævn, sådan at vi fik lidt mere styr på det? Så ville det jo være kommunerne, der styrede det, men der kom alligevel lidt mere styr på det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren siger, at hvis man gerne vil give skatteletter til en række borgere, så kan man ikke samtidig give til frivillige organisationer og andet.

Nu kan man jo sige, hvis ministeren gerne vil se tingene i sammenhæng, at det jo ofte er sådan, at det, hvis man ser på den samlede samfundsøkonomi, kan betale sig, vil jeg gerne sige til ministeren, at lave forebyggende arbejde, der som regel ikke koster så meget, frem for senere at skulle betale for alle de skader, der sker. Så hvis ministeren gerne vil se tingene i sammenhæng, burde ministeren faktisk bevilge nogle penge til forebyggende arbejde og behandling i stedet for senere at skulle betale for alle de dyre skader, der kommer, hvis folk først er ude i alkoholmisbrug og deres børn får problemer og skal anbringes osv.

Med hensyn til børnefamilier, og at man er nødt til at skære der, så er det, man giver penge til i øjeblikket, jo altså ikke i særlig høj grad børnefamilier. Der skærer man, både på ydelserne, på boligstøtten og på mange andre ting. Dem, man giver penge til, er altså de allerrigeste i det land.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

En sidste bemærkning til ministeren, som jeg synes ser mindre forstemt ud end før: Det er klart, at når man bliver fanget på det ene ben og har forsøgt en argumentation, der hedder: Nu gør vi en hel masse, og det så bliver påvist, og ministeren oven i købet medgiver, at det for resten ikke er rigtigt: Der bliver skåret på de frivillige organisationer, dem, der behandler er blevet beskåret, hvad gør man så? Jo, så vender man tilbage til det gamle radioprogram, der hedder »Og så til noget helt andet«. Så siger ministeren: Nu skal vi ikke diskutere snævert, nu skal vi diskutere bredt.

Jamen o.k., lad os så diskutere bredt – på menneskenes vilkår. Hvad er det, regeringen siger, hvis nu det er rigtigt, at det er tiden, der er problemet, som hr. Jørgen Winther gjorde opmærksom på? Regeringens monotone budskab er: arbejde mere, arbejde før, arbejde noget længere.

Så siger ministeren: Fattigdommen kan også være et problem. Yes, det er jeg helt enig i. Hvad er regeringens indsats i forhold til den store fattigdom, og at der inden for den sidste måned er kommet i hvert fald fire af hinanden uafhængige rapporter, der siger, at fattigdommen stiger? Så hvis ministerens brede tilgang holder, så må vi forvente, at også problemerne vil stige. Og så beskærer man i øvrigt tilbuddene. Derfor tror jeg, ministeren skulle holde sig til det snævre emne, for i bredden ser det endnu værre ud.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Poul Qvist Jørgensen – ja, undskyld – lige inden ministeren.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Det ser ud til, at det er helt umuligt for mig at trænge igennem, og det skal jeg da beklage. Men jeg er nødt til så at spørge igen: Hvad er det lige, der er galt med, at man prøver på at anskue tingene i dagens tema, alkoholproblematikken, noget mere holistisk, noget mere i en bredere sammenhæng, prøver på at kigge på det psykologisk, socialt osv., prøver på ikke bare – det er vigtigt – at tale forebyggelse, ikke bare tale unge, men prøver på at anskue det noget bredere?

Uanset hvor godt vores prævention, vores forebyggelsesarbejde lykkes – det lykkes faktisk ret godt, og det skal vi være glade for – hvorfor må vi så ikke tale behandling i dag? Og hvorfor

må jeg heller ikke få svar på, hvornår ministeren har tænkt sig at begynde at drøfte den del af det med os?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg har bestemt ikke noget ønske eller nogen ambition om at undgå at reflektere over det, som hr. Poul Qvist Jørgensen har været inde på; det er alene knapperne blinken, der afgør prioriteringen her.

Jeg er meget enig i, at man skal have en holistisk tilgang til tingene, idet jeg nok tror, at det er et fremmedord, der betyder noget i retning af, at det skal være sådan helhedsorienteret, og hvis jeg har forstået det rigtigt, så er jeg meget enig i det. Det er sådan set også det, jeg har appelleret til hele vejen igennem: at vi netop får den der bredere debat. Derfor er det da også i orden altså; der er jo ikke noget forbud mod at diskutere behandling. Man kan bare konstatere, at i forhold til at samles om en vedtagelse synes der jo ikke at være enighed om, hvordan man skal formulere sig på det punkt. Og så siger jeg: Er det nu hensigtsmæssigt at lade det stå i vejen for i øvrigt i enighed at sende de signaler, der er markant enighed om?

Skillepunktet er jo det med proces. Regeringen har været med til at tage et ansvar for at bruge betydelige summer i forbindelse med udmøntningen af satspuljen til at øge behandlingskapaciteten bl.a. med henblik på at få afdækket: Hvad er det for behandlingsformer, der virker? Hvad er det for en efterspørgsel, der vil være? Hvad er dermed også den beregnede økonomiske effekt, hvis man vil tage det næste skridt?

Kl. 18.45

Det kan godt være, hr. Villy Søvndal synes, det er positivt at give tillægsbevillinger – det medgiver jeg gerne at hr. Villy Søvndal sikkert synes – men vi, der som en del af vores virkelighed har den fordring på os, at tingene skal hænge sammen, er jo altså ikke i stand til at kaste os ud i eksperimenter, hvor vi bare slipper noget løs uden overhovedet at have gjort os en tanke om: Hvad er den økonomiske effekt?

Det er jo derfor, vi i fællesskab har taget et ansvar for at løbe nogle ting i gang, for at se, hvad der virker, og for at se, hvad det er for en økonomisk ramme, det eventuelt skal håndteres inden for.

Det er jo derfor, vi måske synes, det er lidt utidigt, at den politiske enighed, der var i den

kreds, nu lige skal have sådan et tryk videre, som i virkeligheden sender forkerte signaler, og som alene tjener det formål at prøve at udstille en uenighed, der ikke er der, sådan at hr. Villy Søvndal fortsat kan gøre det, han er god til, nemlig at tage patent på alt det rigtige, på den rigtige virkelighedsopfattelse, etc. Det falder vi ikke på halen for.

Derfor en appel, også til Socialdemokraterne, som, hvis man jo ellers med alle de år, man har haft til det, virkelig vidste, hvad der virkede og sådan noget, jo for længst havde løst problemerne. Jeg tror, at hr. Poul Qvist Jørgensen vil være enig med mig i, at tingene er mere komplekse end som så, og derfor er det jo altså vigtigt, at det bredest mulige flertal i Folketinget finder sammen omkring det her. Det var sådan set bare det, der var appellen.

Vedrørende valget mellem det snævre og det brede: Nu er det jo ikke synet, vi snakker om, for ellers ville jeg sige, at jeg overlader det med det snævre fuldstændig til hr. Villy Søvndal.

Hermed sluttede forhandlingen.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Som tidligere meddelt vil afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse blive foretaget i mødet i morgen efter afstemningen om ændringsforslagene. Det er en ganske særlig variant, vi har her.

Den næste sag på dagsordenen var:

33) Første behandling af lovforslag nr. L 95: Forslag til lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 16 år.

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).
(Fremsat 26/11 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jens Christian Larsen (V):

Som indenrigs- og sundhedsministeren sagde under det foregående punkt, er der en klar sammenhæng til det punkt, som vi nu skal behandle. Det er jeg meget enig i, og jeg kan efter at